

Úvod

Ve své diplomové práci s názvem „Výrazová kaligrafie v PC“ se zabývám autorskou kaligrafií, psanou nejdříve ručně a poté s využitím počítačového programu (Adobe Photoshop, CorelDraw, Cinema, Adobe Illustrator), ve kterém jsem měla možnost vytvořené písmo upravovat či zdokonalovat.

Cílem této práce je vytvářet různá písma, především výrazové kaligrafie, na počítači. Důsledkem mé sluchové postiženosti je, že místo naslouchání hudbě ráda pracuji na počítači. Téma mé diplomové práce mě proto zaujalo i z toho důvodu, že bych mohla získat nejen nové počítačové vědomosti a dovednosti z oblasti kaligrafie (např. různé grafické programy), ale také bych se naučila ovládat kaligrafické psaní.

První a druhá část (kapitola) diplomové práce je teoretická, podává vysvětlení základních pojmů u jednotlivých typů kaligrafie a výrazové kaligrafie. V této kapitole jsou také představeny nejen kaligrafie z různých zemí např. čínská, japonská, arabská, korejská a evropská, ale také základy jejich použití. Třetí a čtvrtá část je zaměřena na praktickou stránku. V praktické části jsou předvedeny různé návrhy krasopisu a možnosti použití využití výrazové kaligrafie na konkrétních textech i v kombinaci s typografií. Pátá část se zabývá informatickou stránkou, ve které je kaligrafie importována jako křivka do programu Cinema4D a experimentálně zpracována v různých kompozicích v prostoru a vyrenderovaná.

1. Kaligrafie

„Kaligrafie (z řeckého kallos „krása“ + grafos „psaní“) je umělecké písmomalířství neboli umění krásně a ozdobně psát.“¹

„Již víc než 2000 let slouží kaligrafie člověku k zaznamenávání myšlenek, nápadů, pocitů i dějin, a to jak praktickou, tak uměleckou formou.“²

„Zahrnuje jak funkční nápisy a ručně psané dopisy, tak i výtvarné umění, kde vytvoření ručně psaného znaku může mít přednost před čitelností textu. Kaligrafie se liší od typografie. Jednotlivé znaky jsou proměnlivé a spontánní, obsahující jedinečnou improvizaci okamžiku psaní. Moderní kaligrafie pokračuje v zobrazování sama sebe jako spojení pozvánek, map a dalších prací využívajících psaní. Většina dnešní kaligrafie se již vzdaluje od původního umění jedinečnosti psaní. Namísto toho je to spíše jednoduchým krasopisem, který přitahuje pozornost svým dnes zvláštním stylem.“³

„Kaligrafie je v podstatě rozšířena ve většině zemí Dálného východu, především ale v Japonsku a Číně. Odlišnou skupinu tvoří kaligrafie arabská.“⁴

¹ Kniha Kaligrafie, Caroline Youngová 27.2.2011 str.2

² Kniha Kaligrafie a Iluminace

³ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kaligrafie>

⁴ http://www.kidsland.cz/poradna_detail.php?id=3968 27.2.2011

1.1 Čínská kaligrafie

„Čínské znakové písmo je přehledné a v prostoru dobře rozložené. Znaky se tradičně kaligraficky píše štětcem s bambusovou rukojetí. Pro kaligrafické texty se často používají znaky stylizované.“⁵

Čínské znaky se původně malovaly štětcem a inkoustem (Obr. 1, Příloha č. 1). Dnes se nejenom píše klasickou kuličkovou tužkou, ale jsou i psací stroje s čínskými znaky a samozřejmě je toto písmo možné najít i u počítačů.⁶

(Obr. 1)

Čínské znaky jsou rozčleněny do 6 tříd podle způsobu tvoření. Ve většině případů je znak tvořen kombinací dvou znaků, přičemž jeden poskytuje význam a druhý výslovnost, nebo složením dvou samostatných znaků, ze kterých lze utvořit slovo. Například:

田 (pole) + 土 (země) = 里 (vesnice)

Jen minimálně se znak podobá skutečnému objektu. Jsou to asi jen 4 % znaků, ale i u těch by je mělo mnoho lidí problémy rozpoznat:

日 (slunce) 月 (měsíc) 水 (voda) 山 (hora) 木 (strom)

Podle většiny odhadů je celkový počet čínských znaků mezi 50 – 80 tisíci. (...) Vzdělaní lidé by měli znát asi 6 000 znaků (...). Tradičně se znaky kladly do sloupce shora dolů, sloupce se řadily zprava doleva. V moderních textech je běžné totéž řazení jako v latině, tedy do řádků zleva doprava, řádky přibývají shora dolů.

⁵ Kniha Kaligrafie, Caroline Youngová 27.2.2011, str.26

⁶ <http://www.chytrazena.cz/rodina/zajimavosti/tajemstvi-cinske-kaligrafie-13447.html> 27.2.2011

Bez ohledu na složitost znaku se všechny znaky v jednom textu musí vejít do čtverců o jednotné velikosti.

V průběhu vývoje čínské kultury vznikala unikátní čínská kaligrafie. (...) Po staletí, kdy se kaligrafické umění dědilo z generace na generaci, **vznikla velice bohatá tradice jeho různých stylů**. Mezi nejproslulejší čínské kaligrafy starých časů patří Wang Si-či a jeho syn Wang Sian-či, Ou-jang Sun, Jan Čen-čching a Liu Kong-čchuan. Moderním mistrem kaligrafie je Wu Čchang-šuo (...)⁷

V Číně i Japonsku působí kaligrafické společnosti, které, především při oslavách Nového roku, pořádají různé soutěže a výstavy.

⁷ http://www.kidslanď.cz/poradna_detail.php?id=3968 27.2.2011

1.2. Japonská a korejská kaligrafie

1.2.1. Japonská kaligrafie⁸

Japonská kaligrafie sama o sobě není jednoduchým uměním, zahrnuje v sobě víru, filozofii, literaturu a historii (Příloha č. 2).

Kaligrafie, stejně jako jiné formy umění, odráží umělcovo duševní rozpoložení; dílo vytvořené na papíře, textilií nebo dřevě zachycuje autorovu osobnost. Říká se: „Tvé psaní odráží tvůj charakter.“ Proto se kaligrafii v Japonsku říká šodó (Obr. 2), což se překládá jako „cesta písma“, podobně je aranžování květin nazýváno kady (cesta květin) a čajový obřad čadó (cesta čaje).

Obr. 2: Shodo," Japanese calligraphy by H.E. Davey Sensei

Japonská kaligrafie také odráží kulturní dějiny země. Její rozvoj započal v šestém století, když byly z Číny společně s buddhismem a konfucianismem importovány soubory znaků (kandži). Proces vytváření čínské psané podoby odpovídal japonskému jazyku, což vedlo k vytvoření jedinečného souboru japonských fonetických znaků známých pod názvem kana. V současnosti se v Japonsku používají dva soubory kany: hiragana a Katakana. U různých japonských kaligrafií se používá jak japonská abeceda kana, tak původní čínské znaky kandži.

Kaligrafie je tak výjimečná proto, že se jedná o umění okamžiku: tahy můžete vytvořit pouze jednou a chcete-li vystihnout daný okamžik, musíte se velmi soustředit.

Štětec, tuš, třecí kámen a papír jsou považovány za „čtyři skvosty“ kaligrafie. Vznikly v Číně, kde se stále vyrábějí a po mnoho století byly uchovávány kaligrafy. Některé z nich se nyní vyrábějí i v Japonsku a s technologickým pokrokem se rozšířil i sortiment. Při umístění jednotlivých skvostů na jejich místo a přípravě k práci ztišujeme svou mysl a otevíráme se kaligrafii.

⁸ <http://www.japonsko.info/kaligrafie.php> 27.2.2011

Štětec, japonsky *fude*, je v kaligrafii velmi důležitou pomůckou. Jedná se o nástroj umělcevy duše a výraz díla závisí na ovládnutí jeho hrotu štětce. Proto nelze než souhlasit s tím, co napsal Mistr Kúikai: „Je velmi důležité vybrat správný štětec.“

Texty kaligrafií se zásadně píší ve sloupcích shora dolů, to umožňuje vzájemné spojování jednotlivých znaků v téměř jeden pohyb, jednu čáru.

Až do první poloviny tohoto století se čínské, japonské a korejské znaky psaly skoro výlučně štětcem. Díky tomu si japonská kaligrafie (*šodó*) zachovala svůj význam a ještě dnes se znaky tradičně štětcem píší. Hlavním důvodem jsou jemné detaily, perem či tužkou nenapodobitelné.

Různých kaligrafických stylů existuje velké množství, ovšem základních je pět. První dva, *tenšo* a *reišo*, napodobují způsoby psaní znaků v minulosti. Moderní a nejčastěji používané styly jsou *kaišo*, *gjóšo* a *sóšo*. Jen velice málo Japonců je schopno přečíst znaky nakreslené v abstraktním stylu *sóšo*.

Po opatření nezbytného materiálu a nástrojů – štětce *fude*, třecího kamene *suzuri*, tyčinky třecí tuše *sumi* a papíru *waši* a *senši* - nastává stejné úsilí jako v případě všech disciplín bojových umění, a to neúnavné opakování stejných pohybů. List papíru se stává vašim *dódžó*, důležitá je správná pozice těla, dýchání v harmonii s pohybem a naprostá koncentrace. Nejjemnější kaligrafické pohyby musí vycházet z boků, nikdy nejsou prováděny pouhým pohybem zápěstí.

Tenšo symbolizuje styl prvních znaků rytých do kostí a do bronzových předmětů. Je stylem nejstarším a obrazově nejbližším původní myšlence. Používá se hlavně na pečeti nebo razítka.

Reišo reprodukuje styl psaní předchůdcem dnešního štětce – kouskem seříznutého bambusu. Čáry jsou slavnostní, protažené.

Kaišo (základní druh písma) vykresluje všechny charakteristické prvky znaku čárku po čáře, aniž by tyto prvky spojoval. V *šodó* jde o stadium *kógeiko*.

Gjóšo (běžný druh písma) je tzv. tekutý styl. Charakteristické prvky znaku spojuje a zjednodušuje. Tahy jsou spojené, plynulé a je jich méně. Jde o stadium *džijúgeiko*.

Sóšo je tzv. trávový styl. Vykresluje pouze základní prvky, extrakt znaku, a tím dovádí zjednodušení až do extrému. Z tahů štětce vysvítá jen esence znaku. Jde o stadium abstraktní, blízké mistrovství.

Kdyby v našem současném světě velmi vyspělých technologií nezahrnovala kaligrafie kromě psaní znaků nic dalšího, stalo by se toto umění velmi brzo zastaralým. Avšak japonská kaligrafie je i disciplínou, která posiluje naše vnitřní já. Kaligrafie, jejíž vliv je hluboce vrytý do každodenního japonského života, se vyučuje na japonských školách a narůstá počet lidí, kteří se jí chtějí naučit.

Nejlepším způsobem, jak se naučit kaligrafii, je studovat mistrovská díla, u kterých můžete rozpoznat tajné dovednosti práce se štětcem a proniknout do duše umělců, kteří je vytvořili.

„V Japonsku, v Tokiu i v jiných městech se konají soutěže ve tvorbě kaligrafií. Často jsou tyto soutěže pořádány při příležitosti oslav Nového roku.

Psaná japonština používá tři soubory znaků: kandži (čínské znaky) a místní hiraganu a katanu. Kandži se původně vyvinuly v Číně, zhruba v prvním století byly importovány do Japonska a v současnosti se s nimi zachází jako s japonským písmem. Hiragana a Katařana jsou fonetické abecedy odvozené z kandži. Hiragana je plynulé kurzívní písmo obvykle používané pro japonská slova a slova, která mají čínský původ, ale nejsou psaná v kadži. Katakana je přísná nekurzívní forma písma, kterou lze použít místo hiragany, ale častěji se používá pro názvy, slova a přání převzatá z jiných jazyků. Umění japonské kaligrafie slučuje dohromady kandži se všemi formami kany, čímž se dosahuje naprosté flexibility a kreativity.

Nyní je japonská kaligrafie oceňována jako výtvarné umění, ale kdysi byla jednoduchým komunikačním prostředkem. Její původ sahá do starodávné Číny před mnoha tisíci lety a vyvíjela se ze systému piktogramů.

1.2.2. Korejská kaligrafie⁹

Korejská kaligrafie je považována za druh umění v Asii. Korejská kaligrafie (Obr. 3) je obdivovaná stejně jako nějaký obraz. Je rovněž zavěšená na stěnách a jako hodně korejského umění je hluboce ovlivněna přírodou.¹⁰

(Obr. 3)

Korejské abecedy byly vytvořeny již v roce 1447. Přesto, že Korejci mají své vlastní abecedy, pro oficiální zápis užívali čínskou abecedu až do 19. století.¹¹

Kaligraf je výplodem pracovního života, pomocí zručných tahů štětcem vytváří jakoby tanečnými pohyby štětcem různé druhy znaků na plátně. Znaky představují objekty v přírodě a kaligrafický styl a technika působí jako jejich tlumočnice. Čínské ideogramy půjčují sebe k uměleckému vyjádření.

Během období tří království (v korejské historii) kaligrafii se začalo dařit jako umělecké formě. Kaligrafie byla učena jako duševní cvičení pro muže vyšších sociálních tříd, a to vedle čínské filozofie a dalších akademických a uměleckých snah.

Válku s Japonskem přežilo z korejských uměleckých děl jen několik desítek kusů kaligrafie. Mezi přeživšími kusy je obrovský kamenný památník postavený na počest krále Kwanggaeto z Goguryeo. Kamenný monument zobrazuje téměř 2000 znaků vyrytých v čínštině a užitým epigrafickým stylem líčí projevy vojenské statečnosti lidí v napadené oblasti. Vzácný archeolo-

⁹ <http://korejske-umeni.navajo.cz/> 27.2.2011

¹⁰ <http://www.teachenglishinasia.net/korean-calligraphy> 16.4.2011

¹¹ <http://www.calligraphylearn.com/korean-calligraphy.html> 16.4.2011

gický nále z střední Koreje v roce 1972 produkoval kaligrafii v podobě vyrytých kamenných desek, které jsou cennostmi v dnešní kaligrafii.

Kim Saeng a Choe Chi jsou dva z největších kaligrafů Koreje. Jejich práce byla výrazně ovlivňována kulturou *T'ang* v Číně. Velký kaligraf Prince Anpyong, syn krále Sejong, je součástí historie korejského stylu kaligrafie. Po bezúspěšném období kaligrafie vzkvétala znovu s novými individuálními styly úzce souvisejícími s čínskými kaligrafy Wen Cheng-ming, Kim Čong-hui. Jako vůdčím se v této nové škole ukázal styl *Chusa*.

Čínský vliv v korejské kaligrafii je nahrazen kolem roku 1920 vlivem japonským. Od roku 1960 se objevil nový styl kaligrafie pomocí korejské abecedy. Korejská kaligrafie jako umělecká forma stále vzkvétá a je nyní vyučována na vysokých školách a v korejských kulturních centrech a společnostech po celém světě.¹²

Moderní kaligrafie v Koreji se snaží odpoutat od jiných typů, zejména čínské kaligrafie, a vytvořit jedinečnou identitu svou vlastní.¹³

Toto písmo je založeno na 'Hangeul', korejské abecedě, a odráží kaligrafie písma.¹⁴

Korean_Calligraphy.ttf

korean calligraphy

Kaligrafie byla uměleckou formou v Koreji přinejmenším ve čtvrtém století. Pochází z psané předlohy z Číny, odkud byl přijat pro korejské písmo kolem druhého století. Dokonce i po první fonetické korejské abecedě, která byla vymyšlena v roce 1446, zůstalo psaní čínských znaků jako velmi ceněným uměním a tato dovednost byla velmi ceněna a považována za potřebnou i u korejské šlechty.¹⁵

Korejská kaligrafie je rozdělena do pěti základních stylů psaní:

1. Blok styl (**haeso**) se skládá ze čtverce, je takového charakteru, jaký používali ve wood-block tisku a v moderních denních novinách a knižtisku.

¹² <http://www.teachenglishinasia.net/korean-calligraphy> 16.4.2011

¹³ <http://www.calligraphylearn.com/korean-calligraphy.html> 16.4.2011

¹⁴ <http://www.dafont.com/korean-calligraphy.font> 16.4.2011

¹⁵ <http://www.bookrags.com/research/calligraphykorea-ema-01/> 16.4.2011

2. **Cursive** styl (choso) nebo "tráva psaní" je používán těmi, kteří jsou zblběhlí v psaní čínských znaků ve své každodenní praxi. Styl je tak pojmenovaný pro své propojování zkrácených a zjednodušených tahů znaků, tkaný obraz připomíná stéblo trávy.
3. **Semicursive** styl (haengso), také běžně používaný v každodenním psaní, kombinuje vlastnosti obou předchozích stylů - bloků a cursive.

Dva nejvíce ozdobné styly jsou chonso a yeso .

4. **Chonso** obsahuje dlouhé řady jednotné šířky a podobá se nejvíce rané formě čínských znaků.
5. **Yeso** je vysoce stylizovanou podobou psaní z počátku datování vzniku, včetně stylu blok.

V devatenáctém století se v korejské kaligrafii vyvinuli jedinci s tvůrčími styly nezávislými na čínských modelech. Nejznámější z nich je chusa styl Kim Čong-hui (1786-1856). Kim byl vůdčí osobností v korejském experimentování spjatým se stylem postav a zjednodušeným městským stylem kaligrafie, jaký lze nalézt na starých stélách. Prostřednictvím tohoto experimentování je Kim tvůrcem vyvíjejícího se korejského chusa stylu.

Nejvlivnějším korejským kaligrafem dvacátého století byl syn Che-Hyong (1903-1981, umělecké jméno Sojon), který byl mistrem všech pěti základních stylů kaligrafie. Jeho organizační úsilí vedlo ke zpopulárnění kaligrafie a začlenění jako součásti Národní výstavy umění v Korejské republice¹⁶.

Více ukázek je uveden v příloze č. 3.

¹⁶ <http://www.asianbrushart.com/EmailKoreanCalligraphy.html> 28.4.2011

1.3. Arabská kaligrafie

Výběr arabského citátu: „**Kaligrafie je klíčem ke kráse i obživě.**“¹⁷

Arabská kaligrafie má mimořádnou schopnost přizpůsobení tvarům a fantazii. Vyžaduje vždy dokonalou přípravu, prostředí, soustředění, pravidla, obsah a formu. Pro kaligrafy je písmo posvátné (...). Písmo je posvátné, nevyžaduje další ilustraci, protože je ozdobou již samo o sobě. Proto kaligrafové začali v hojné míře zacházet s písmem jako s dekorem i ilustrací zároveň. Písmo se stalo hlavním zdobným prvkem mešit, škol, knihoven a veřejných budov v minulosti i v současnosti. Vzniklo mnoho stylů a škol, každý kaligraf měl možnost neomezeně uplatnit svou fantazii, každý vtiskl do své kaligrafie svůj charakter.¹⁸

Arabský krasopisec používá při psaní rákosové pero se šikmo seříznutou špičkou. Arabové toto pero nazvali qalam. (...) Slovo chattát znamená kaligraf, odvozeno je od slova chatta (linkovat, kreslit nebo psát). Postupem času, v důsledku vývoje písma, začali Arabové používat kurzivy. (...) Kúfické písmo pro svou zdobnost a bohatou proměnlivost zůstalo později dekorativním prvkem. Z velkých mistrů, kteří vytvořili nové skvělé kurzivy, uvedeme tři slavné osobnosti arabské kaligrafie:

1. **Ibn Muqla Abú Alí Muhammad** (9-10. stol.) – kaligraf, ministr, spisovatel. Zdokonaloval písmo „an-naschi“. Svým písmem napsal exempláře Koránu. Je rovněž autorem knihy o arabské kaligrafii a jejím umění. Stanovil pravidla pravopisu. Je považován za autora několika význačných kurziv jako tult, naschí, rajhání, muhaqqaq aj. Rozdíly mezi písmy jsou poměrně jemné, přesto je velmi lehce rozeznáme.
2. **Alí Bin Hilál** (10-11. stol.) – je zakladatelem školy ar-rajhání, zdokonaloval písmo al-muhaqqaq. Přepsal 64x Korán a díwání básníka Salláma. Složil báseň o 28 verších na kaligrafii.
3. **Jágút al-Mustasimí** (13. stol.) – byl vynálezcem kulatého seříznutí rákosového pera a zavedl nové prvky do chápání krásy písma.

Vedle těchto kaligrafů existují další stovky slavných, z nichž někteří nejsou Arabové.¹⁹

Ve 20. století byly založeny v mnoha arabských státech kaligrafické školy. Uvedeme jen nejslavnější z nich, jako je například škola káhirská (založena r. 1963), dále jsou to školy v Alexandrii, Damašku, Rabatu a Bagdádu.²⁰

¹⁷ Kniha arabská kaligrafie str.60

¹⁸ Kniha arabská kaligrafie str.50

¹⁹ Kniha arabská kaligrafie str.49-50

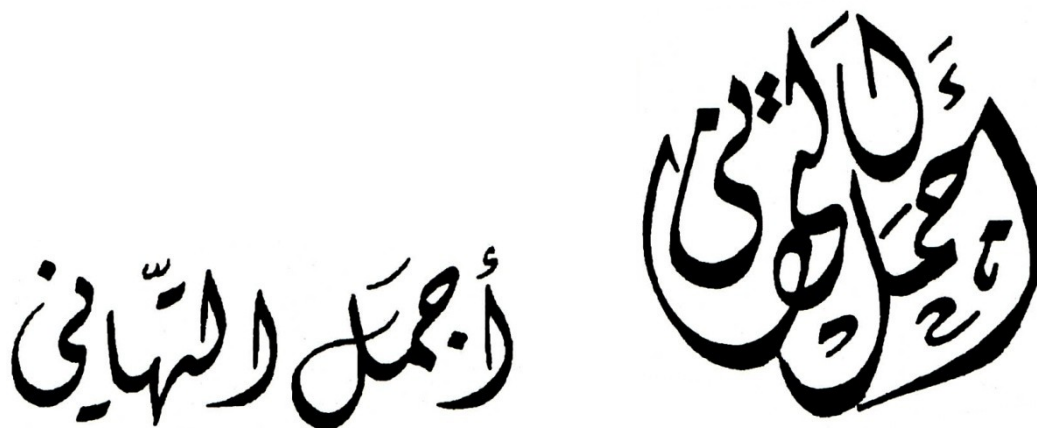
²⁰ Kniha arabská kaligrafie str.58

Arabská kaligrafie tradičně uznává základní i další druhy písem.²¹

1. **At-tult** – používá se v mešitách, v současnosti pak v názvech knih a v novinách
2. **An-nasch** – používá se v tiskárně pro tisk knih a novin (používá se při opisování knih)
3. **Ar-ruq a** – slouží k denní potřebě, používá se v novinách, v inzerátech
4. **At-ta líq** – používá se v opisech perské literatury, čerpá z tvaru ptáků (kachny)
5. **Ad-díwání** – písmo pro kancelářskou potřebu např. na úřadech
6. **Ar-rajhání**
7. **Al-mihaqqaq**

Kaligrafie je založena na geometrických a dekorativních pravidlech a jejich přísném dodržování, je to něco jako rytmus v hudbě (str.36).

Ukázka v (Obr. 4) ze současné tvorby; dvě varianty stejného textu: „**Nejkrásnější přání**“ (v arabštině *Ažmalu-t-tahání*). V příloze č. 4 jsou ukázky různých arabských kaligrafií.

(Obr. 4)

Nejrozšířenější použitá barva je v kaligrafii barva černá jako barva základní. Psalo se inkoustem. Arabská kaligrafie může být černobílá nebo barevná, hlavně však vždy vyjadřuje city, myšlenky a vztah písaře k obsahu nebo smyslu toho, co píše. Musí upoutat svou výtvarnou stránkou, smyslem, rytmem, vztahem k prostoru a přitom musí vytvořit abstrakci, svobodu myšlení a fantazii. Písař věnuje veškeré své úsilí dokonalosti projevu.

Arabská kaligrafie je báseň pro oči. Je založena na pěti zásadách: pevné držení pera, správně seříznutá špička pera, dobrá kvalita papíru, lesk tuše (inkoustu) a ovládnutí dechu při práci (str.37).

²¹ Kniha Arabská kaligrafie 41-43

Písař vidí při psaní v každém písmenku symbol a tvar, má však být uvolněný ve vyjádření vztahu k písmu. Některé tvary vyjadřují tvář, jiné zvířata nebo ovoce. Někteří kaligrafové se snaží vyjadřovat vše pouze prostřednictvím kaligrafie (str. 35). Proto si Arabové vážili koní. Arabský kůň je slavný spoustou předností, a tak není divu, že se v kaligrafii často zobrazuje podoba koně (Obr. 5). V příloze č. 4 se zobrazují nejen jiná zvířata, jako například lvi, tygři a ptáci, ale také tvář lidí²². Kaligrafie v podobě zvířete může obsahovat i celou báseň.²³

(Obr. 5)

Každý kaligraf má mít kromě zachování základů kaligrafie svůj styl a fantazii. Jen tak vznikne dílo neopakovatelného kouzla, krásy a vtipu; když píše, čas se alespoň na chvíli zastaví. Každý kaligraf musí být trpělivý, stále hledající inspiraci ke sdělení vlastních schopností a krásy (str.46). Každý kaligraf musel mít své vlastní nářadí a nástroje, které byly jeho osobním tajemstvím. Základní pomůcky: různá pera, ostrý nůž, krabička na pera, kousek látky, na niž se pera pokládala, hadřík k otírání per, tuš/inkoust, tvrdý kámen sloužící jako brousek. Jakmile je kaligraf připraven i duševně, může zahájit psaní, začíná tvořit a zdobit (str. 47).

²² Půvab arabské kaligrafie, str. 117, Charif Bahbouh

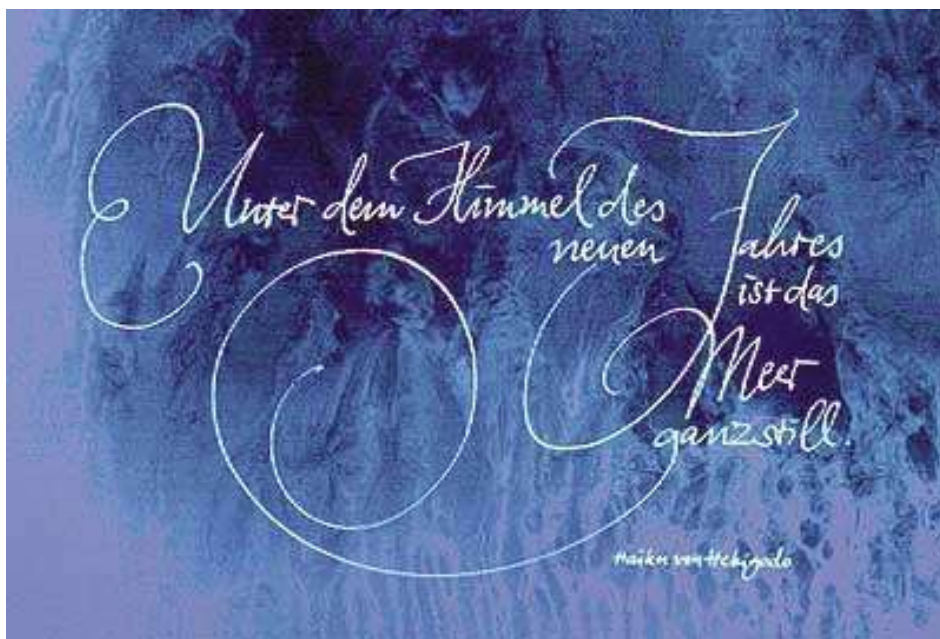
²³ <http://bibliodyssey.blogspot.com/2006/06/zoomorphic-calligraphy.html> 8.3.2011

1.4. Evropská kaligrafie

Kaligrafie je zdrojem potěšení z psaní, z hledání a nalezení nejužitečnější grafické podoby pro zvolený text. Protože většina z nás umí psát, máme pocit, že kaligrafií se pouštíme do oboru méně náročného, než je například malířství nebo sochařství. To je sice v jistém ohledu pravda, vizuální interpretace slov je však i tak dosti složitou záležitostí, vyžadující cit pro formu, rozvržení, prostor a tvar.

Výběrem správného hrotu či tuše a papíru se kaligraf snaží dosáhnout ideální kombinace, která by nejlépe vystihovala zvolený text a zároveň mu umožnila jeho co nejsnazší provedení. Čím více zkušeností získá, tím lépe dokáže využít uměleckých možností jednotlivých nástrojů a materiálů k dosažení zamýšleného účinku.

Umění kaligrafie (Obr. 6) vyžaduje dvě základní dovednosti – zvládnutí základních forem písem a zkušenost s nejrůznějšími pery a s efekty, jichž lze jejich použitím docílit.²⁴

(Obr. 6)

V Evropě velmi brzy vznikly dva druhy písma. Cursive skript byl použit na dopisy a záznamy, zatímco mnohem více leštěné psaní stylu, uncials, bylo použito pro literární díla. Oba styly mohou být viděny v papyrus fragmenty ze 4. stol. př. n. l. Po 1. stol. n. l. vývoj poloviny uncials nebo nepatrný dopis od hlavní římské kapitály vedly k mimořádně krásné a dlouhotrvající kaligrafii.²⁵

²⁴ Kniha Kaligrafie radegast

²⁵ <http://www.infoplease.com/ce6/society/A0857129.html> 8.3.2011

1.4.1. Středověká rukopisná kaligrafie

Nástroje a materiály kaligrafického umění vstoupily do tvorby mistrovských děl vysoké kvality, např. irský *Book of Kells* (8. stol; Trinity College, Dublin, viz pod Ceanannus Mór) a anglické *Lindisfarne evangelii* (8. stol. Britové Mus; viz Svatý ostrov). Carolingian nepatrný skript a jeho nádherný a komplexní derivát, známý jako gotický, byl hlavním kaligrafickým stylem od 9. do 14. stol.

Humanistický styl rukopisu z doby renesance, úmyslné napodobování Carolingian nepatrný, byl esteticky příjemný a extrémně čitelný. Rukopisy italských opisovačů pozdního středověku z 15. stol. produkovaly mnoho slavných kaligrafických děl. Mezi nejznámějšími z těchto mistrů byli Matteo Contugi, Gianrinaldo Mennio a Pierantonio Sallando. Abeceda designu se stala předmětem studia a bylo zveřejněno několik technických pojednání o stylech psaní.²⁶

Vynálezem knihtisku (Johannem Guttenbergem r. 1444) v 15. století se poslání písařů proměnilo. Jelikož už nadále nemuseli opisovat texty, z nichž by se posléze vázaly knihy, stali se mistry okrasného písma a psaní. Dokumenty a dopisy začali psát oblíbeným kurzivní typem, jehož ostřejší úhel náklonu pera a rytmičtější formy dodávali písmu lehkost a rychlost.

V 18. století se písmovým standardem stala kaligrafická abeceda (ukázka v příloze č. 5), odvozená od tvarů písmen, které si tiskaři uzpůsobili pro použití na mědirytinách. Kaligrafická abeceda se na rozdíl od všech předchozích psala jiným způsobem – písaři pro tento styl používali zašpičatělý pružný hrot, který jim umožňoval měnit tloušťku jednotlivých tahů tvořících písmeno. Jeho ornamentálnější podoby jsou často až příliš zdobné.

V příloze č. 6 je uvedeno více faktů o historickém vývoji knižního písma.

²⁶ <http://www.infoplease.com/ce6/society/A0857129.html> 8.3.2011

1.4.2. Současná kaligrafie

Současný svět nás obklopuje tolika písmy a písmeny (v knihách, v novinách, na reklamách a v korespondenci), že jsme už přestali vnímat jejich ladnost a propracovanost.

Z jednoduchých tahů, škrábaných do kamene nebo vytlačovaných do hlíny, se v průběhu několika tisíciletí vyvinul nespočet druhů písem, které jsou nám dnes dostupná pouhým stiskem počítačové klávesy.

I my dnes můžeme, spolu se současnými kaligrafy, čerpat z bohaté minulosti ručních písem, zároveň však máme možnost inspirovat se i dalšími tradicemi a zdroji – například expresivním použitím štětce v čínské a japonské kaligrafii nebo písmy arabských rukopisů, jejichž tvarování vychází vstříc zamyšlenému výtvarnému řešení. Při volbě různých stylů, ať už historizujících, nebo zcela moderních, se můžeme nechat vést také díly výtvarníků, jejichž styl se nám líbí.

V minulém století se mnozí malíři rozhodli dodat svým obrazům další rozměr jednotlivými písmeny nebo celými slovy, a tak se i z jejich pojetí můžeme mnohému přiučit. V současnosti nás pak velmi silně ovlivňují nejrůznější tisky a obrazy generované počítačem.

Kaligrafie z evropských abeced:

<http://cs.fonts2u.com/category.html?ptext=&size=&orderby=downloads&ascdesc=desc&rpp=10&id=51&ch=main1&sp=&sub=Hledat&ft=&l=&d=&w=&wd=&fc=&pg=2>

Zde si můžete zvolit kategorii: Kaligrafickou, pak tabulku znaků: Evropská abeceda. Uvidíte 604 různých možných kaligrafií. Ukázka výběru evropské kaligrafie je v příloze č. 7.

Obr. 7: Současná kaligrafie

2. Výrazová kaligrafie

Kaligrafie je zdrojem potěšení z psaní a z hledání a nalezení nejužitečnější grafické podoby pro zvolený text. Protože většina z nás umí psát, máme pocit, že kaligrafií pouštíme do oboru méně náročného, než je například malířství nebo sochařství. To je sice v jistém ohledu pravda, vizuální interpretace slov je však i tak dosti složitou záležitostí, vyžadující cit pro formu, rozvržení, prostor a tvar.

Výběrem správného hrotu či tuše a papíru se kaligraf snaží dosáhnout ideální kombinace, která by nejlépe vystihovala zvolený text a zároveň mu umožnila jeho co nejsnazší provedení. Čím více zkušeností získáte, tím lépe dokážete využít uměleckých možností jednotlivých nástrojů a materiálů k dosažení zamýšleného účinku.

Umění kaligrafie vyžaduje dvě základní dovednosti – zvládnutí základních forem písem a zkušenost s nejrůznějšími pery a s efekty, jichž lze jejich použitím docílit.²⁷

Moderní kaligrafie pokračuje ve snaze zobrazovat sebe ve formě svatby a pozvání k události, v mapách a nejvíce vydávaných pracích zahrnujících psaní. Někteří dnešní kaligrafové mají málo potřebné umělecké kázně při tvorbě každé postavy, místo toho je pouze dobrý krasopis, který zaujme pozornost a má styl jeho vlastní. Tento druh kaligrafie je považován za “moderní kaligrafii”, jako např. v New Yorku, kde je kaligrafie tvořená newyorskými kaligrafy jako Anne Robinovou, v San Franciscu je to kaligrafie pomocí inkoustu z artyčoku vytvořená Katií Hughesovou.²⁸

V příloze č. 8 najdete pár ukázek kaligrafie jako Galerie z knihy Kaligrafie a iluminace, která se dělí na 3 kategorie:

- **formální styl**
- **volný styl**
- **zlacení v tradičním i moderním stylu**

²⁷ Kniha kaligrafie radegast

²⁸ <http://kaligrafie.navajo.cz/> 27.2.2011

2.1. Vzory (styly)

Kaligrafické psaní je mnohem pomalejší než běžné psaní perem. Je třeba psát pomalu a pečlivě, aby si pisatel osvojil u vybraného písma podrobnosti, které jsou pro ně charakteristické. Každý styl písma je v knížce: Kaligrafie Radegast, zobrazen jako úplná abeceda, kde jsou jednotlivá písmena označena i s postupem tahů pera. Psaní důležitých písmen specifických pro daný styl, jimž je třeba věnovat zvláštní pozornost kvůli sklonu pera při psaní, je na protější straně zobrazeno krok za krokem. Některé rozdíly mezi jednotlivými styly jsou velmi nenápadné, proto každému stylu je třeba věnovat dostatek času a pozornosti, aby byl důkladně zvládnut dřív, než se přistoupí k procvičování dalšího.²⁹

Styly písma:

- Základní abeceda malá i velká
- Římská kapitála
- Unciála
- Karolinské písmo
- Gotické písmo a kapitála
- Formální italika a kaliková kapitála
- Ornamentální italika a kaliková kapitála
- Římská verzála a Štětcem psaná římská kapitála
- Minuskula rýsovacím perem

Klasifikace tiskových písem.³⁰

9. Kaligrafické písmo³¹

Tzv. psané

- Zahrnuje písma vycházející z kultivovaných kaligrafických skriptů, používá se jako písmo titulkové a akcidenční.
- Charakteristické prvky kresby: Výrazné rozdíly tloušťky hlavních a spojovacích tahů
- Tvorba písma pomocí kaligrafického nástroje (kaligrafické pero, štětec apod.)

²⁹ Kniha kaligrafie a iluminace

³⁰ http://polygrafie.kvalitne.cz/dokumenty/typografie_3.pdf 18.4.2011

³¹ <http://www.skica.cz/rm/download/teorie.pdf> 18.4.2011

Čtyři druhy kaligrafického písma:

9. 1. Dynamické³²

- Navazuje na písma 16. a 17. století, psaná plochým perem postaveným šikmo k účaří
Např.: Zapf Chancery, El Greco, Medici

Typographia Dášeňka

Obr. 8: ITC Zapf Chancery

9. 2. Přejchodové

- Navazuje na písma z přelomu 17. a 18. století, psaná plochým perem postaveným rovnoběžně s účařím

Např.: Ariston, Arabella

Dášeňka

Obr. 9: Arabella

9. 3. Statické

- Navazuje na skripty z přelomu 18. a 19. století, psané ostře seříznutým perem (rozdílů v tloušťce tahů je dosahováno změnou tlaku)

Např.: Bank Script, Typo Script, Diane, Commercial Script, Palace Script, Idea
Schreibschrift

Dášeňka

Obr. 10: Bank Script

Typographia

Obr. 11: Englische Schreibschrift

³² <http://typomil.com/pismo/klasifikace-pisem.htm#kaligraficka> 18.4.2011

9. 4. Volně kaligrafované

- Odvozeno z reklamních skriptů 20. století, psaných plochým nebo zaobleným štětcem (rozdílů v tloušťce tahů je dosahováno změnou postavení i tlaku)

Např.: Maxim, Impuls

Dášeňka

Obr. 12: Maxim³³

Ukázka v příloze č. 9 postup: Malá a velká písmena kaligrafické abecedy.

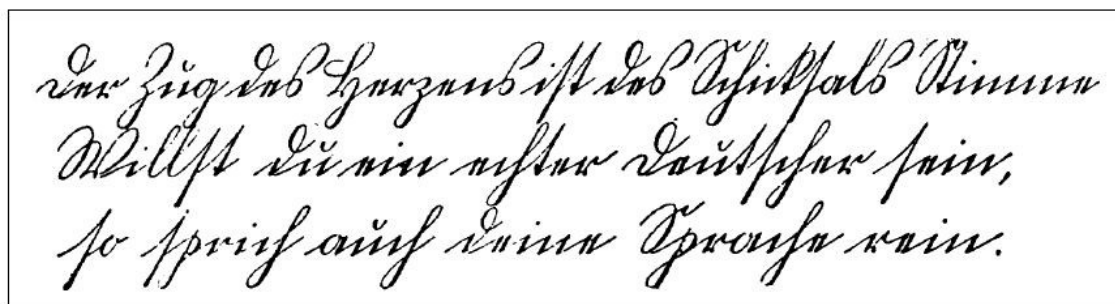
³³ http://antypa.cz/?page_id=182 18.4.2011

2.2. Krasopis pro ZŠ podle československé normy

Kaligrafická abeceda je velmi plynulá a píše se pružným perem s tenkým, uprostřed rozděleným hrotem. Různě široké tahy se vytvářejí proměnlivým tlakem na hrot pera. Hodí se zejména na pozvánky a formální dokumenty, může posloužit také jako výchozí abeceda pro expresivnější kaligrafická díla. Krása této abecedy je do značné míry dána pravidelným sklonem jednotlivých písmen.

Základní tvary písmen kaligrafické abecedy se učí už děti v první třídě a než psaní ovládly psací stroje a počítače, bylo pěkné písmo žádanou a ceněnou dovedností.³⁴

Psací písmo se v Česku vyvinulo z krasopisných písem 19. století (Obr. 13). Ta se inspirovala anglickou latinkou, kterou nadšenci ve 40. letech 19. století upravili pro češtinu. Pro toto písmo byla typická zdobnost a složitost velkých písmen, která byla i různě stínována. Zjednodušující reforma přišla až v roce 1932, týkala se především velkých písmen, která zjednodušila a odstranila stínování. Při úpravě v letech 1953 až 1958 se mnohá písmena zúžila, ale velká písmena se naopak vracela k někdejší složitosti a krasopisné podobě, i když už bez stínování a příliš složitých kliček.³⁵

(Obr. 13) Německá pismová předloha z počátku 20. století (hranatost, zvětšené rozdíly délek)

36

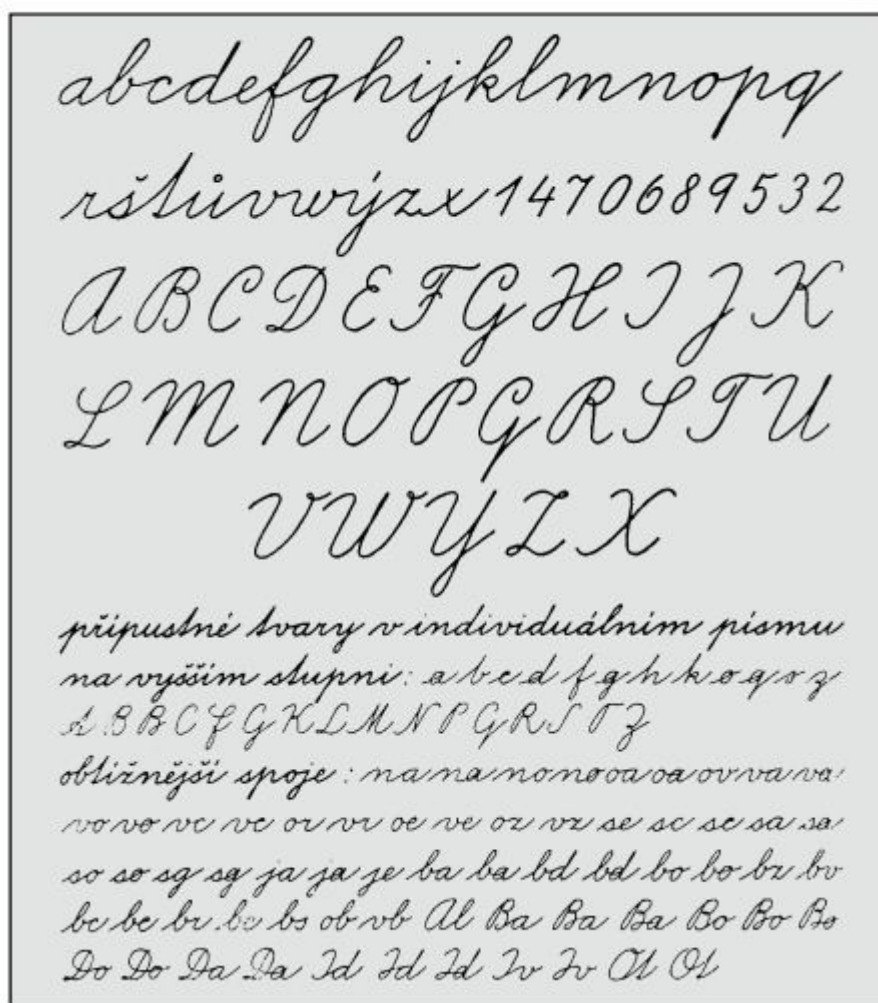
Vilém Schönfeld (1909–1944), jeden z klasiků a zakladatelů české psychologie písma (zahynul v koncentračním táboře; jeho Učebnice vědecké grafologie, jejíž rukopis zachránil a později vydal Pavel Eisner, se dodnes považuje za jedno ze základních děl grafologické literatury), popisuje zájem společnosti o přípravu reformy písmové předlohy v roce 1932 (viz níže) takto³⁷:

³⁴ Kniha Kaligrafie

³⁵ http://zpravy.idnes.cz/konec-psaciho-pisma-skoly-mohou-prestat-ucit-krasopis-p1f-studium.asp?c=A100419_211110_studium_abr 27.2.2011

³⁶ http://www.itvar.cz/06.pdf_10.4.2011, 17.4.2011

³⁷ <http://www.itvar.cz/06.pdf>, 27.2.2011

V příloze č. 10 jsou ukázky předválečné a poválečné podoby krasopisu od mých rodičů a prarodičů, jsou tam vidět některé rozdíly u písmen, například u malých písmen „z“ a velkých „Z“.

V příloze č. 11 jsou ukázky mého písma pro 1. stupeň ZŠ, které jsem se učila v předmětu Psaní ve třetí třídě. Tyto sešity s jinou výškou linek se svou podobou liší od dnešních, moderních sešitů.

V současné době se vydávají sešity Písanka pro 1. ročník základní školy (výuka psaní s metodickým komentářem) v sadách, které se dělí na 5 dílů: 1. díl je zaměřen na procvičovací a uvolňovací cviky, 2. - 4. díl se zaměřuje na procvičení různých písmen, číslic, na opakování písmen, slov a vět, 5. díl obsahuje rozšiřující cvičení a úkoly. Podle mého názoru jsou dnešní Písanky pro rozvoj psaní mnohem lepší.

V příloze č. 12 předkládám podobu sešitu pro 1. třídu a i mou psané sešity v 5. dílech, které jsem se učila psát perem způsobem z dřívější doby, kdy jsem byla ještě školák.

Existuje i spousta dalších různých knížek pro předškoláky, které jsou vhodné k procvičování, aby dítě nemělo problém nastoupit do 1. třídy. Příkladem může být knížka Zábavné učení a psaní (Příloha č. 13), která nabízí předškolákům formu učení hrou, kdy se dítě může snadno a beze stresu naučit všechno, co potřebuje umět pro vstup do 1. třídy a umožní dítěti získat i návyky k psaní. Obsahuje i speciálně koncipovaný soubor cvičení, která rozvíjejí jemnou motoriku, zrakové vnímání a prostorové myšlení. Kniha je určena pro děti ve věku 5–6 let.³⁸

Příloha č. 14 obsahuje také písmo Školaček CE, které jsme se učili psát na základní škole. Tvary písmen jsou téměř podobné, například písmeno „p“ je znázorněno trochu jinak. Viz níže:

Písmo: školaček CE

a A b B c
C d D e
E f F g G
h H i I j
J k K L L
m M n N o
O p P q

³⁸ http://www.i-kantor.eu/cze/odborna/pedagogika-predskolni/zabavne_psani.php 17.4.2011

Q r R
s S t T u
U v V w
W x X
y Y z Z

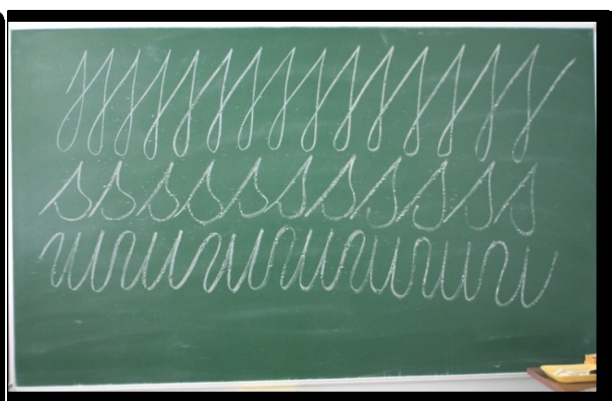
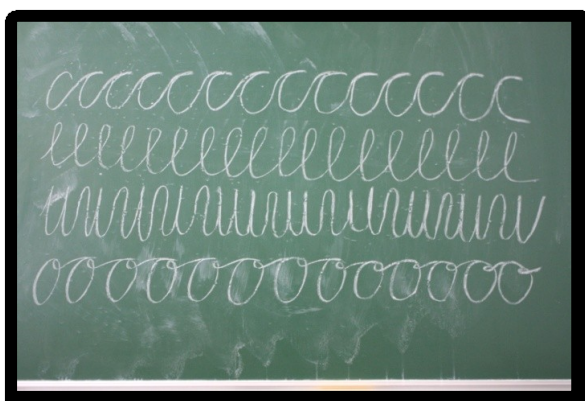
2.3 Návnik

Zaměřím-li se na ovládnutí originální, ručně psanou kaligrafii (krasopis), je nutné si natrénovat psaní různých tvarů, například obloučky, ap., jako návnik před přípravou psaných krasopisů. Na závěr použiji výrazovou kaligrafii zpracovanou PC.

Postup kompletního průběhu návniku:

- **Tabule**
- **Noviny**
- **Papír**
- **Digitalizace**
- **Vektorizace**
- **Psací nástroj a různé linky**
- **Modelování (Cinema)**

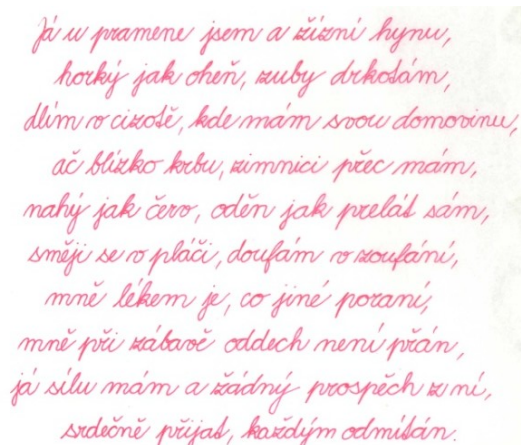
Tabule – zpočátku bylo nezbytné najít správné tempo ruky při psaní, tzn. naučit se psát uvolně-

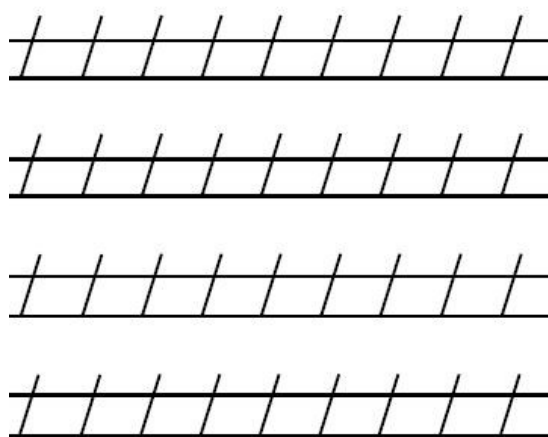
ně. Jako příklad uvedu člověka před sportem se ztuhlým svalstvem, které musí rozcvičit. Podobně je to i u psaní kaligrafie. Při nácvičku psaní jsem použila různé tvary, na začátku bylo náročné po několika letech od konce školní výuky psát na tabuli. Tím spíše, že při psací průpravě kaligrafie na tabuli je důležitý postoj těla a velmi pečlivě psát velkými psacími tvary, obloučky apod., završit písmeny z abecedy. Na zelenou tabuli jsem použila bílou křídu. Trénovala jsem psaní na tabuli v učebně C416 na FI. Při psaní na tabuli jsem měla problém, který se vyskytl při potřebné průvodní postupné chůzi, která ovlivnila to, že zpočátku jsem psala malými písmenky, které se postupně zvětšovaly (viz první obrázek níže). Nebo na začátku jsem psala rovně a na konci řádku je postupující úpadek v nerovnosti hladiny řádku (viz druhý obrázek níže). Při přepisu písmen či slov a vět z citátu musela jsem nejdříve využít pomocné čáry pod písmeny, abych psala rovně. Po opakovaném cvičení se moje psaní postupně zlepšovalo, avšak profesionální úroveň psaní jsem ještě nedosáhla.

Noviny – je podobný způsob jako při psaní na tabuli, kdy místo na tabuli se píše na noviny. Rozdíl je v poloze vsedě a v užití k obkreslování černé fixy. Psaní je v tomto případě trochu jiné než u tabule. Proč jsem si vybrala noviny? Pro své tréninkové začátky jsem si je vybrala z toho důvodu, abych ušetřila spoustu bílých papírů. Samozřejmě zpočátku bylo moje psaní samý nepravidelný sklon, žádný rytmus, nestejná velikost tvarů či písmen. Na noviny jsem musela psát také velkým písmem, asi jak jsme psali v první třídě. Až jsem získala pocit, že dokážu psát uvolněným tempem, pak jsem psaní převedla na papír.

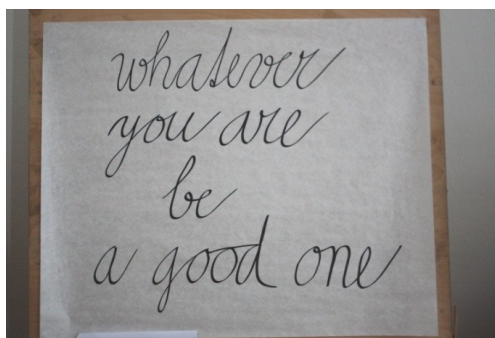
Papír – na papír jsem mohla psát slova, věty z textů či citáty s pomocí nejen černé fixy. Nejdříve jsem použila šablonu psaní ze sešitu Písánka 1. třídy (viz obrázek níže), kde jsou přesné velikosti a úhly. Po dlouhé době od mé výuky psaní v 1. třídě jsem musela nahlédnout, jak se píše velká i malá psací písmena, protože mám již svůj styl psaní písmen. Po trénování psaní písmen abecedy jsem pak začala psát na slabě průhledný, téměř nažloutlý papír o rozměru A4, abych si mohla dát pod papíry šablonu jako pomůcku pro dodržování rovných řádků a pravidelných sklonů, apod. (viz níže druhý obrázek vpravo).

*Já u pramene jsem a zúsmí kynu,
horký jak oheň, zuby drkádám,
dlím ro cizostě, kde mám svou domovinu,
ač blízko kebu, zimnici přec mám,
 nahý jak čero, oděn jak prelát sám,
směji se ro pláči, doufám ro soufání,
mně lékem je, co jiné poraní,
mně při káboře oddech není přání,
já sílu mám a každný prospěch ro mí,
srdčně přijal, každým odmítám.*

Následně jsem použila papíry většího formátu od A4 do A0. Na velké papírové formáty jsem psala ve škole v učebně C416 na FI, poté doma na stole nebo na zemi. Ve škole jsem psala na stojánku pro malíře, na který jsem psala ve stoje, avšak bez chůze. Aby na stojánku papír držel, musela jsem ho narovnat a jeho rohové okraje přelepit izolepou, aby nevznikly vlnité nerovnosti a nekazily psaní. Po úpravě jsem pak mohla psát, co bylo potřeba. S novým, dalším papírem jsem opakovala postup upevnění a odstranění nerovností a psala jsem bez pomoci šablon (Obr. 14).

(Obr. 14)

Celkem jsem popsala kolem 200 papírů různých rozměrů a opotřebovala jsem 5 silnějších fixů. Částečně jsem psala bez šablon a později jsem použila i šablonu pro větší rozměry a výběr psaní citátů (Obr. 15), což jsou nafocené a vybrané nejlepší texty či slova, převedené do digitální podoby, které se říká **Digitalizace**.

(Obr. 15)

Z rastrované grafiky se písmo převedlo do vektorové grafiky, které se říká **Vektorizace**. Více konkrétních informací o digitalizaci a vektorizaci uvádím v samostatných podkapitolách 4.1 a 4.2. Následovalo použití různých grafických programů, a to s pomocí **Psacího nástroje a různých linek**, jak uvádím v podkapitole 4.3. Závěr je v programu **Cinema**, kdy provedu modelování v prostoru do 3D, jak je popsán v samotné 5. kapitole.

3. Autorská kaligrafie

Když jsem během studia fakulty informatiky vybrala předmět Písmo II., krasopisy jsem nejdříve psala ručně s pomocí černé fixy (nebo: krasopisy byly zpočátku psané ručně s pomocí černé fixy). Se souhlasem docenta Švalbacha se pak vydařené ručně vytvořené písmo či kaligrafie mohlo vytvářet na PC formou různých nápadů a efektů. Podrobnější postup této práce je popsán v předchozí kapitole „2.3. Návčik“.

Na obrázku (viz níže) vidíte moji výslednou práci z předmětu Písmo II. z roku 2008.

Ex
natura
vivere
summum
bonum
est

Ex
natura
vivere
summum
bonum
est

Ex
natura
vivere
summum
bonum
est

Ex
natura
vivere
supremum
bonum
est

Ex
natura
vivere
supremum
bonum
est

Ex
natura
vivere
supremum
bonum
est

Ex
natura
vivere
supremum
bonum
est

Ex
natura
vivere
supremum
bonum
est

Ex
natura
vivere
supremum
bonum
est

Ex
natura
vivere
summum
bonum
est

Ex
natura
vivere
summum
bonum
est

Ex
natura
vivere
summum
bonum
est

Ex
natura
vivere
summum
bonum
est

Ex
natura
vivere
summum
bonum
est

V roce 2010 fakulta informatiky MU slavila 10. výročí ateliéru grafického designu a multimedií výstavu. K výročí ateliéru byl vytvořen katalog s ukázkami vybraných, nejlepších prací studentů za celých 10 let, které byly prezentovány na uspořádaná výstavě. Byla tam vystavena i moje práce výrazové kaligrafie (Obr. 16).

Na výstavě studentských prací jsme si mohli prohlédnout i práci „Vítězslava Švalbacha“ a studentů AGDaMM Fakulty informatiky MU, Ústavu vizuální tvorby Uherské Hradiště, Fakulty multimediálních komunikací UTB Zlín, Wydział Form Przemysłowych, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Krakow 2009

Obr. 16 – ukázka mých prací na výstavě

4. Kaligrafie v PC

V současné moderní době je možné provádět úpravu psané kaligrafie pomocí počítače. Nejdříve si zpracují vlastnoručně psaná kaligrafická slova, texty či články. Pak použijí dostupné programy, které budou při svém psaní potřebovat k postupu pomocí digitalizace, vektorizace a psacího nástroje i linky. Jedná se o tyto programy: Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, CorelDraw, Corel PhotoPaint a v samostatné páté kapitole budu pracovat v programu Cinema 4D. Výsledkem mé práce v praktické části budou:

- 1) titulky
- 2) verše
- 3) nápisy jako součást grafického designu
 - a) obaly
 - b) přání
 - c) logotypy apod.

Ukázky kaligrafie v PC si lze také stáhnout z internetu, je nabízena zdarma nebo ukázkově s omezeným přístupem písma. Některé krásné kaligrafie je možné vidět v příloze č. 15)³⁹.

Rovněž se lze podívat na internet a vyzkoušet si, jak vypadá kaligrafie v počítačové podobě. V případě zájmu o zakoupení programu je nabízena zkušební verze, která poskytuje možnost vyzkoušet si práci s písmem:⁴⁰

Romantic Value Pack

Format: Additional Formats Help determining format

Price: \$73.00 USD
Format: Mac & Win OpenType - PostScript Flavor (.otf)
View Additional Pricing & Formats (5)
Add to Cart
Add to Wish List

Source Foundry: ITC - International Typeface Corp.
Family: University™ Roman Font Family (4)
Average rating: ★★★★★ (76 votes)

Sample About This Font Try Font Waterfall Character Map Technical Details

Try this font now! Simply choose the font, colors and size. Then enter your text and click the "Change Sample Text" button. Your text will appear below.

Select Font: Young Baroque™ Std

Marta Kounková

Text Color: Background: Font Size:

What do the numbers above mean? [Show/Hide explanation.](#)

Fonts in this Product
[ITC Bellerino™ Std Regular](#)
[University™ Roman Std Regular](#)
[Vivaldi™ Std](#)
[Young Baroque™ Std](#)

Related Products
[ITC Bellerino™ Regular](#)
[University™ Roman Regular](#)
[Vivaldi™](#)
[Young Baroque™](#)

Wish Lists Containing this Product
[show](#)
[Most wanted](#)

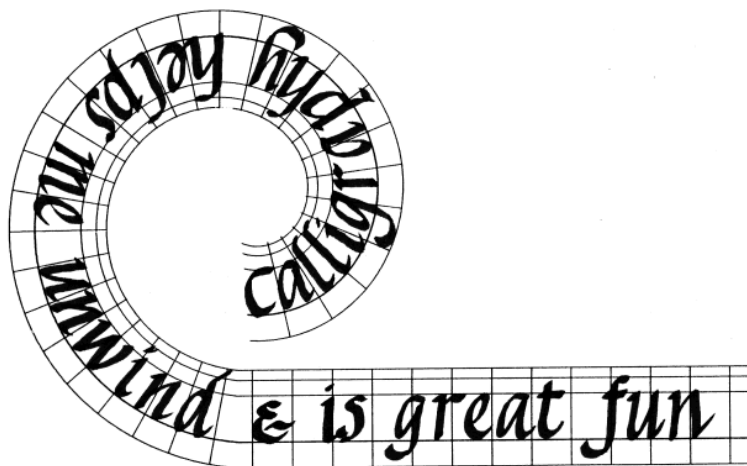
³⁹ <http://www.dafont.com/theme.php?cat=601&page=1> 4.3.2011

⁴⁰ <http://www.fonts.com/findfonts/detail.htm?productid=216073> 17.4.2011

Také je možno stáhnout program pro kreslení rovných a zakřivených pokynů pro každé typy kaligrafii:

Calli-Graphic II⁴¹

umožňuje vytvářet nejen stránky přímo v praxi a v pokynech, ale lze v něm také vytvářet způsoby nekonečného množství zakřivených tvarů.

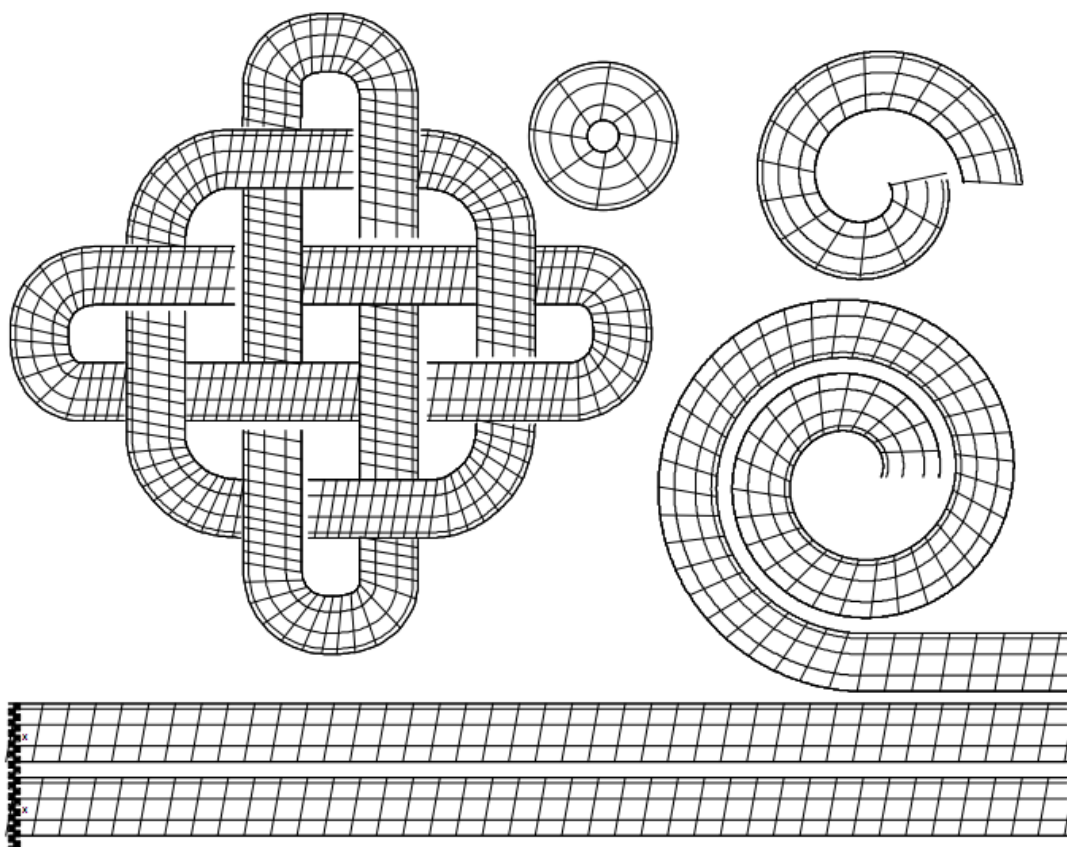
Vlastnosti Calli-Graphic II

- Ideální jak pro začátečníky, tak i zkušenější kaligrafy.
- Kreslí kruhy, spirály, hvězdičky a mnohem více tvarů.
- Přizpůsobitelný pro všechny kaligrafické styly (ručně).
- Automaticky spočítá všechny výpočty, kreslí podle potřeby a pokynů různé velikosti i šířmost.
- Tiskne pokyny v barvě nebo odstínech šedé, včetně Non-Repro Blue.
- Zvládne proměnné tloušťky linie, Calli-Graphic je ideální pro lehkou práci.
- Má plně nastavitelné rozpětí délek a rozteče.
- Naprogramuje různé odlišnosti pro řadu uživatelských rukou.
- Naprogramuje zvláštnosti s hrotem šířky pera od všech populárních výrobců.
- Předem naprogramuje tvary pro pokročilou práci.
- Poskytuje úplný návod a návod pro použití Calli-Graphic II.
- Pro začátečníky zahrnuje 'Kaligrafické lekce vhodné pro ty, kteří jsou bez zkušeností.
- Ukládá stránky jako obrázky (bitové mapy) k použití v jiných grafických programech.
- NOVÉ - Draw Pen úhel průvodce

⁴¹ Căli-graphic 1.5.2011

K dalším hlavním vylepšením tohoto programu patří:

- Full-size (náhled)
- Až 24 různých sad pokynů může být vystaveno na stránce a zahrnovat:
 - až 24 různých stylů (ručně)
 - různé délky okruhů
 - až 24 různých tvarů.
- Dynamická změna velikosti tvarů přímo z okna náhledu
- Otáčení a Zoom tvary
- Schopnost ukládat a znovu používat jednotlivé tvary, stejně jako stránky tvarů
- Schopnost ukládat a používat zvláštní multi-část škálovatelných tvarů (šablony)
- Vestavěná funkce a tvary (Obr. 17): kruhy, oblouky, spirály, hvězdy, čtverce, pětiúhelníky atd.
- Tisk a pohled v jakémkoliv rozsahu
- Uložení stránky jako (bitmapy) obrázky pro použití v jiných grafických programech.
- Pero Úhel průvodiců.

Obr. 17 – funkce: spirála, kruh apod.

4.1. Digitalizace

Pojem digitalizace znamená „převod vybraných měřitelných, základním veličin objektu do numerických hodnot, jejich kódování, uložení a transport za účelem následného vygenerování jiných fyzikálních veličin s cílem umožnit uživateli fyziologické vjemy, obvykle nahrazující přímé vnímání originálu“ (převzato z časopisu *Ikaros, Přednosti a rizika digitálních dokumentů*).

Tedy "převedení" dvojrozměrného nebo trojrozměrného sbírkového předmětu nebo dokumentu do digitální podoby skenováním nebo fotografováním aj.⁴²

Výhody pro použití digitalizace⁴³:

- 1) **Úprava** kontrastu umožní identifikaci často nezřetelného signování a vrocení
- 2) **Sledování** jemných detailů – jsou pouhým okem špatně rozlišitelné
- 3) **Zjednodušení** badatelské a vědecké práce s většími formáty – přiblížení, úprava velikosti obrazu

Nevýhody (problémy):

- 1) **Zašednutí** – ochranná fólie někdy způsobuje zašednutí a ztrátu jasu nebo kontrastu.
- 2) **Velikost obrazu** – výhodnější je pro velké formáty digitalizovat fotografováním, než naskenovat na několikrát a pak v grafickém programu provést spojení jednotlivých částí.

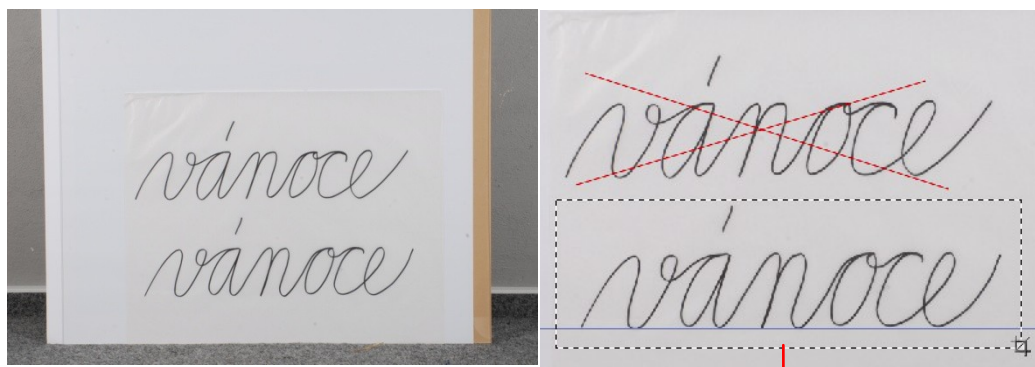
Svou práci jsem fotografovala (fotoaparát Nikon č.?, objektiv typ:?) ručně ve velkém formátu (od A1 do A4) z krasopisu pod vedením pana Mgr. Víška v učebně Ateliéru grafického designu a multimedií (=AGDaMM) na fakultě informatiky MU. Na postavenou dřevěnou desku jsem postupně položila různé texty, které jsem psala ručně s krasopisem, a dřevěnou desku jsem nakonec podložila sklem.

Po fotografování s osvětlením, které mi připravil pan Mgr. Víšek, jsem si pak ukládala fotografie různých textů na USB FLASH ve formátu jpg.

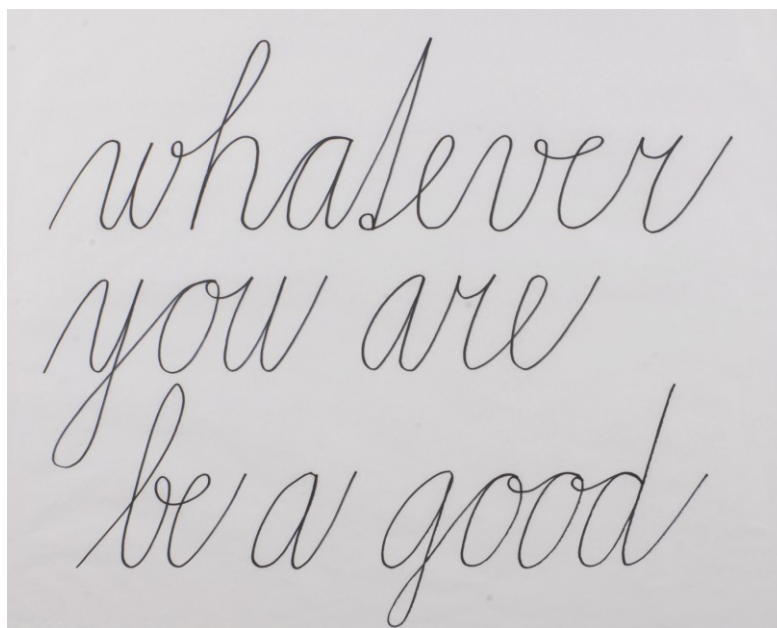
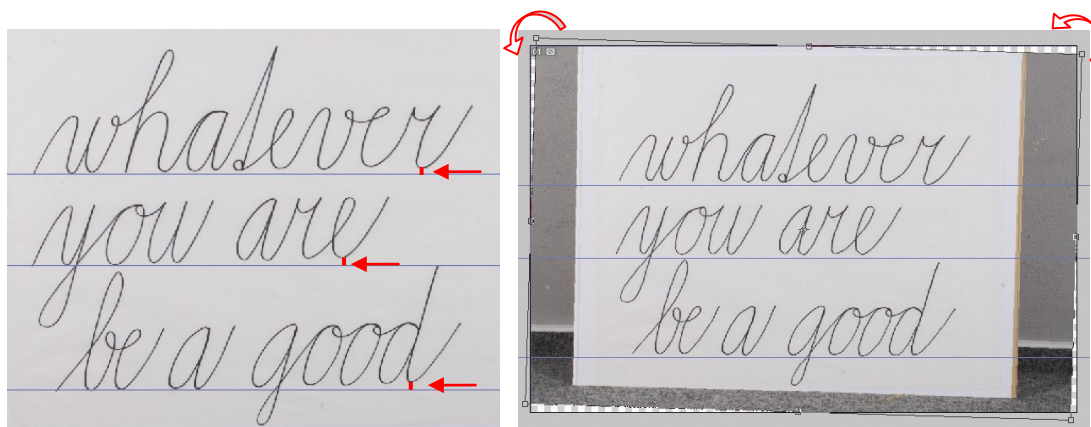
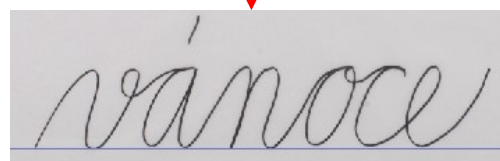
V programu Adobe Photoshop (starší verze č. 7) jsem si otevřela všechny snímky, které jsem získala nebo nafotografovala. Nejdříve jsem si upravila řez (Obr. 18) tak, aby byl viditelný jen papír bez okolní překážky. V případě, kdy byl obrázek trochu nakřivo, jsem musela použít transformaci (**Ctrl + T**) a otočit podle potřeby (Obr. 19) a to tak, aby byl obrázek rovný, až pak jsem provedla řez.

⁴² Knizni-kultura.wz.cz/proc.html 2.5.2011

⁴³ Knizni-kultura.wz.cz/vgrafika.html 2.5.2011

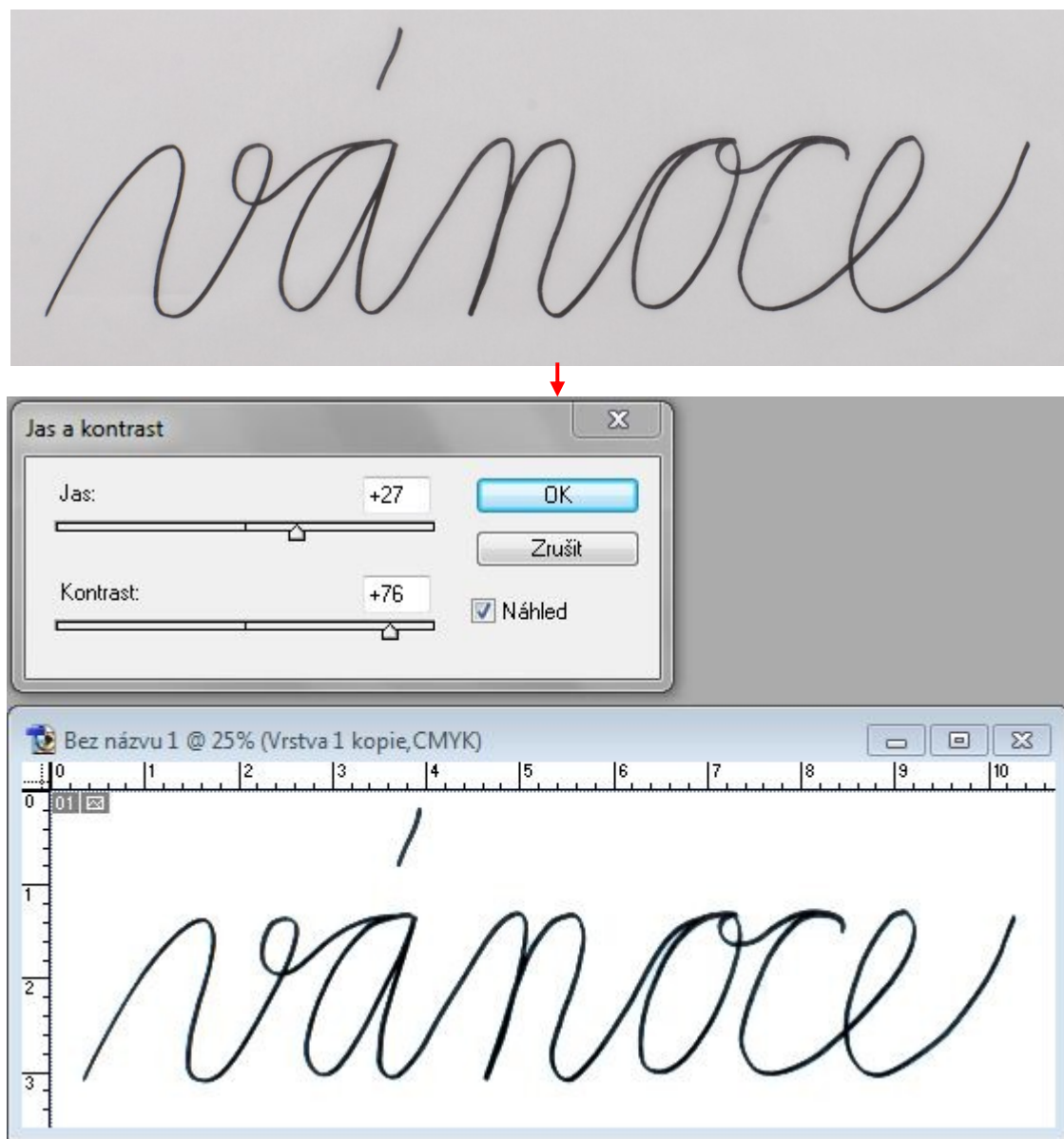

Obr. 18: ukazuje, jak první obrázky jsou původně nafotografované snímky; druhé a třetí obrázky zachycující výsledek řezu.

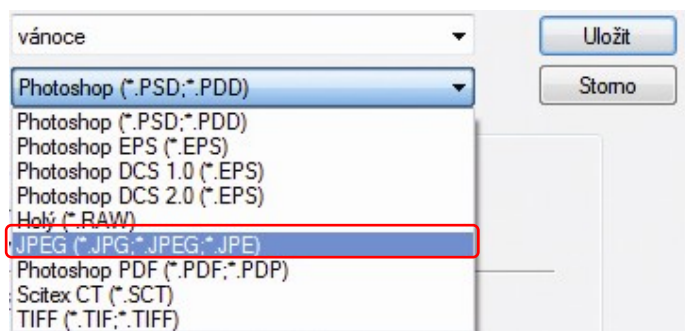
Obr. 19: představuje krok za krokem použití transformace i řezu.

Podle (Obr. 20) bylo také potřeba nastavit jas a kontrast, protože papír nebyl úplně bílý, ale průhledný, tenký a trochu nažloutlý. Některé texty byly psané silně černým a šedým fixem (slabým černým fixem již opotřebovaným), proto bylo nutné text zvýraznit, aby byl čitelný v případě, že později použiji vektory. Kdyby nešlo dosáhnout perfektního jasu a kontrastu kvůli materiálu papíru, jiné překážce nebo nedostatku papíru v okolí, pak bych jako druhou možnost zvolila nové bílé pozadí a před vrstvou pozadí tohoto textu bych použila kouzelné hůlky, plechovku či gumi, zvýraznila text pomocí jasu a kontrastu, tak jak náleží. Uložit do formátu jpg (Obr. 21).

Obr. 20: krok za krokem použití jasu a kontrastu

Obraz → Přizpůsobení → Jas a kontrast.

Obr. 21: ukládání do formátu jpg (**Ctrl + S**)

4.2. Vektorizace

Pojem vektorizace znamená proces převodu rastrového (např. skenovaného) obrázku na obraz vektorový (např. pro CAD, Corel, apod.)⁴⁴.

Rastrová grafika⁴⁵

Rastrový neboli bitmapový obraz je takový, kde každý bod (pixel) je reprezentován určitým odstínem (barvou). Souhrn těchto bodů tvoří celkový obraz. V rámci objektu můžeme pracovat s různou **barevnou hloubkou** (počtem barev) v obrazu. Dále má každý bitmapový obrázek své specifické **rozišení v DPI** (počet zobrazených obrazových bodů na úsečce jednoho palce) a **velikost** (šířka a výška) ve zvoleném měřítku (px, mm, cm, apod.). Bitmapovými obrazy jsou například: vyfocené fotografie a naskenované dokumenty a obrázky. Formáty rastrových grafických souborů jsou: **JPG, GIF, PNG, BMP, TIFF** a další.

Nevýhody rastrové grafiky:

- 1) **Ztráta kvality obrazu** – obrázek se stává hrubším, při zvětšení velikosti nebo rozlišení z původního objektu.

Vektorová grafika

Obraz vektorové grafiky je tvořen čárovými segmenty definovanými pomocí přímek a křivek, u kterých se určuje jejich počáteční bod, směr a délka. Z těchto částí lze vytvářet složitější tvary (kvádr, jehlan a další). Formáty grafických souborů jsou: **AI** (Adobe Illustrator), **CDR** (CorelDRAW), **EPS** a další.

Nevýhody vektorové grafiky:

- 1) **Složitost převodu** – většinou se pracuje s obrázky z fotoaparátů a skenerů, které jsou rastrové a je obtížné je převést do vektorové grafiky.
- 2) **Velký objem dat** – soubory vektorové grafiky s větším počtem přímek mají velkou velikost a pomaleji se s nimi pracuje, nežli s objekty rastrové grafiky.

Základem dobře vypracovaného vektorového objektu je mít potřebný kvalitní a vhodný programový nástroj a grafickou předlohu. Vektorizace je prováděna několika způsoby:

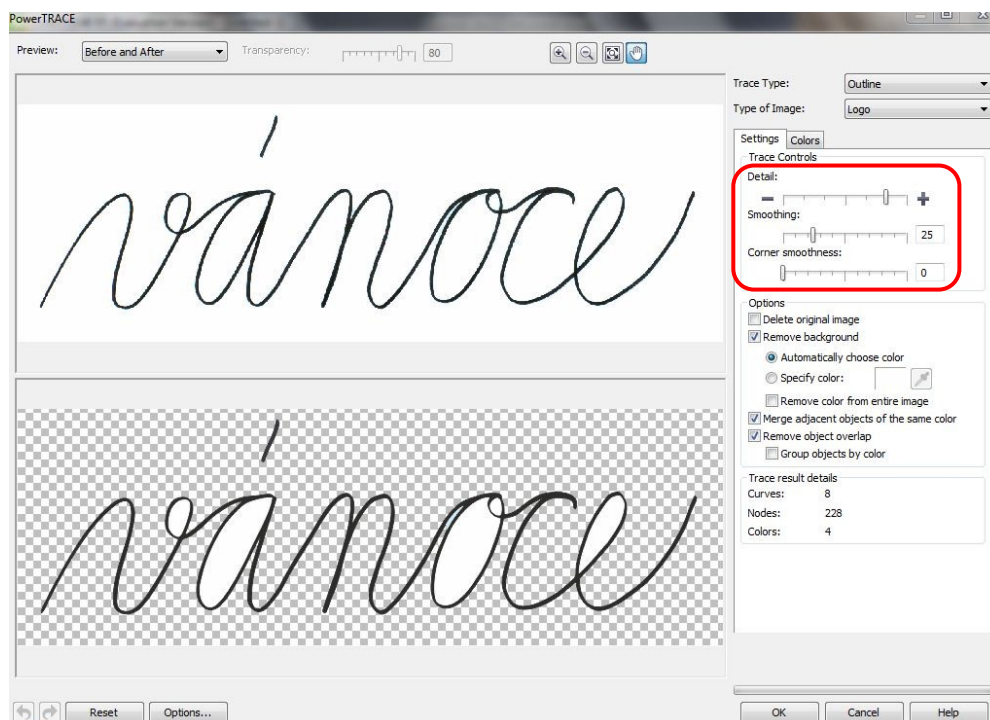
1. **Ruční**
2. **Automatická**
3. **Poloautomatická**

⁴⁴ <http://www.cadforum.cz/cadforum/slovník.asp> 2.5.2011

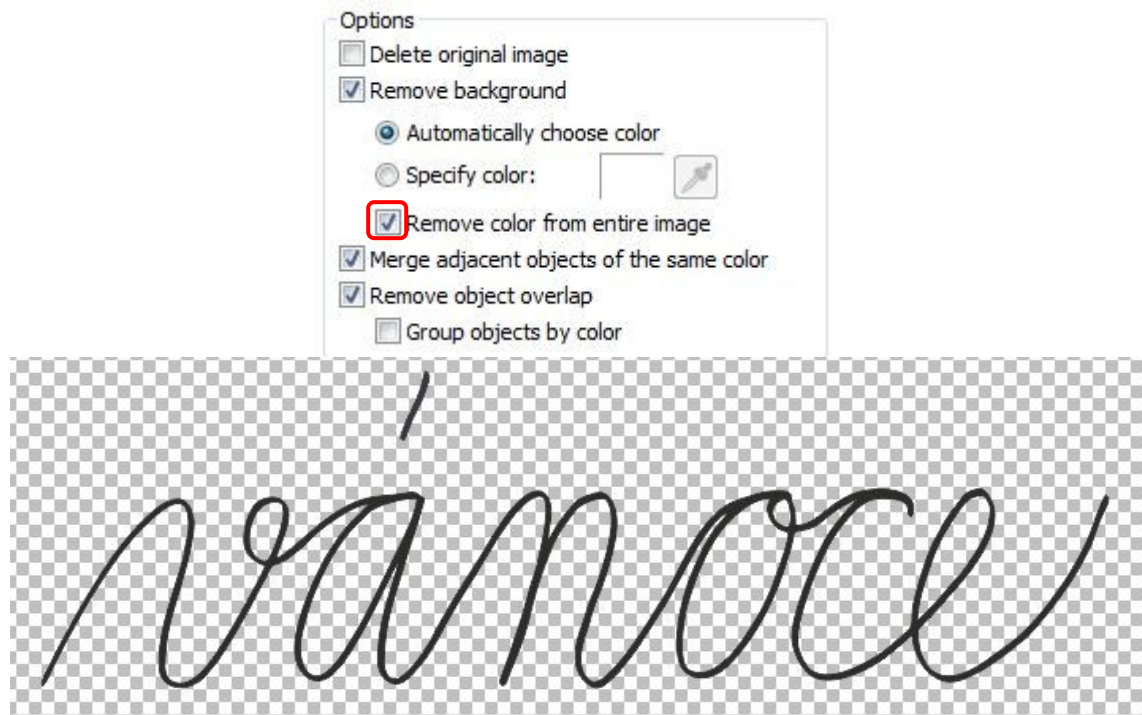
⁴⁵ <http://www.houzvicka.cz/2009/11/17/prevod-mezi-rastrovou-a-vektorovou-grafikou/> 2.5.2011

Nejprve jsem použila digitalizaci (viz část 4.1), kterou jsem uložila do formátu jpg, a při převodu z rastrové grafiky na vektorovou grafiku v programu Corel Draw jsem postupovala následně:

- V prvním kroku jsem otevřela program **CorelDraw**, klikla jsem na nový dokument, poté bylo potřeba provést převod do vektorové grafiky, který mám uložený v jpg (kapitola digitalizace).
- Importovala jsem obrázek ve zkratce **Ctrl + I** a obkreslila pomocí křížku, nebo lze jen jedním kliknutím levého tlačítka myši a obrázek se otevře samostatně, ale v původním originálním formátu. V případě velkého obrázku je potřeba pak transformovat, zmenšit obrázek na nastavenou velikost papíru, již mám nastavenou na rozměr A4.
- Klikla jsem na Trace Bitmap, je vidět nad obrázkem, kde jsou uvedeny různé nástroje: **Trace Bitmap** → **Outline trace** → **Logo**. Potvrdila jsem kliknutím myši **Reduce bitmap**.
- Nastavila jsem (Obr. 22) **Detail**, **Smoothing** a **Corner smoothness**, kdy bylo potřeba, aby linky byly v nejlepší kvalitě a byly viditelné všechny průběžné, nikoli přerušované linky. Zkontroluji, zda v předchozím obrázku je po převodu do vektoru vše v pořádku, aby pozadí zůstalo průhledné. Tzn. je třeba dát pozor, aby v oblouku písmene nezůstala vyplněná bílá barva (Obr. 23). Kliknu na „**Remove color from entire image**“, kterým odstráním i náplň vnitřních oblouků písmene, např. u písmene b, o, d, a, g, apod. Pak potvrdím OK.

(Obr. 22)

(Obr. 23)

- Posunu obrázek z rastrované grafiky stranou, nebo smažu to a vektorovou grafiku nechám na rozměru A4.
- Provedu úpravu vektoru pomocí křivky, kde je nezbytné upravit případné nedostatky, např. nerovné linky apod.
- Uložím na formát **AI**, nebo **PDF**. Budu-li potřebovat modelovat písmena v prostoru v programu Cinema 4D, pak je vhodnější uložení na formát AI, ovšem ve verzi Adobe Illustrator 8.0. Ukládám do dvou formátů AI i PDF, pro případ potřeby použití různých nástrojů a linek v programu Adobe Photoshop se mi osvědčilo PDF.

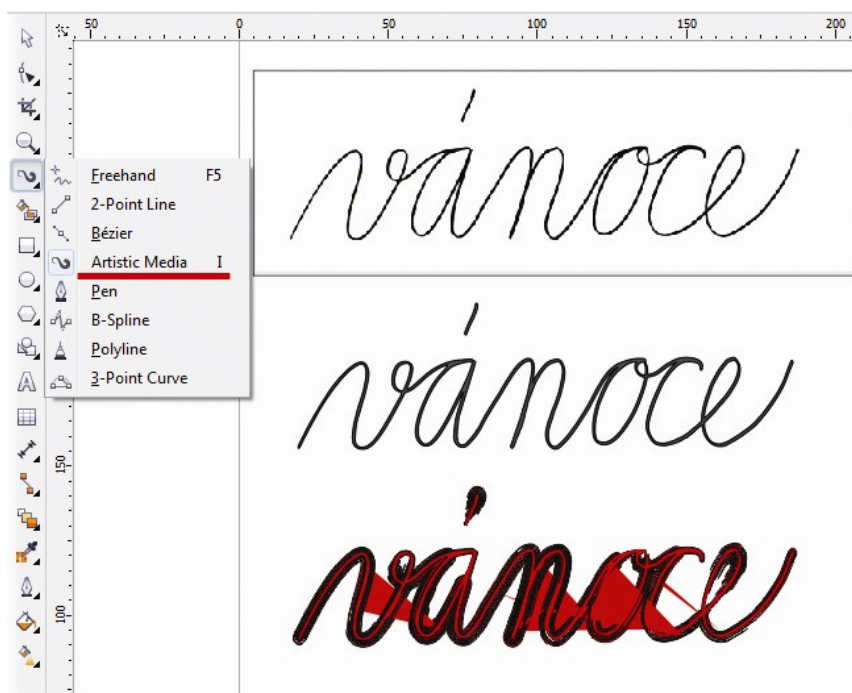
4.3. Psací nástroj a různé linky

Popíší tři různé programy, a to z hlediska psacích nástrojů a různých linek, neboť programy mají nesterpné nástroje pro malířské potřeby, obdobně jako kaligrafie. Psací nástroj je základem pro malování, to platí u všech programů.

1) CorelDraw

Nástroj Malířské techniky (**Artistic Media**) má pět různých režimů, které pro aktivaci příslušného nástroje je mohou vybírat na panelu vlastností (Obr. 24). Jedná se o tyto režimy:

- **Předvolba (Preset)** – kreslí křivky s proměnnou tloušťkou. Tvar budoucí čáry je možno vybírat ze seznamu umístěného přímo na panelu vlastností.
- **Štětec (Brush)** – aplikuje text nebo nějaký tvar se křivkou přímo při kreslení. Tvar nebo typ nanášeného objektu je možno vybírat ze seznamu na panelu vlastností.
- **Nanášení (Sprayer)** – aplikuje na kreslenou křivku řadu objektů, které opět je možno vybírat ze seznamu. Může také ovlivnit průběh, způsob rozmístění a mnoho dalších parametrů nanášených obrázků.
- **Kaligrafické (Calligraphic)** – vytváří křivky, jejichž tloušťka je závislá na směru pohybu při kreslení. Nastavením je možno ovlivnit velikost a sklon stopy.
- **Podle tlaku (Pressure)** – kreslí křivku, jejíž tloušťku je možno ovlivňovat tlakem na pero tabletu. Bez tablety lze křivku kreslit pomocí myši.

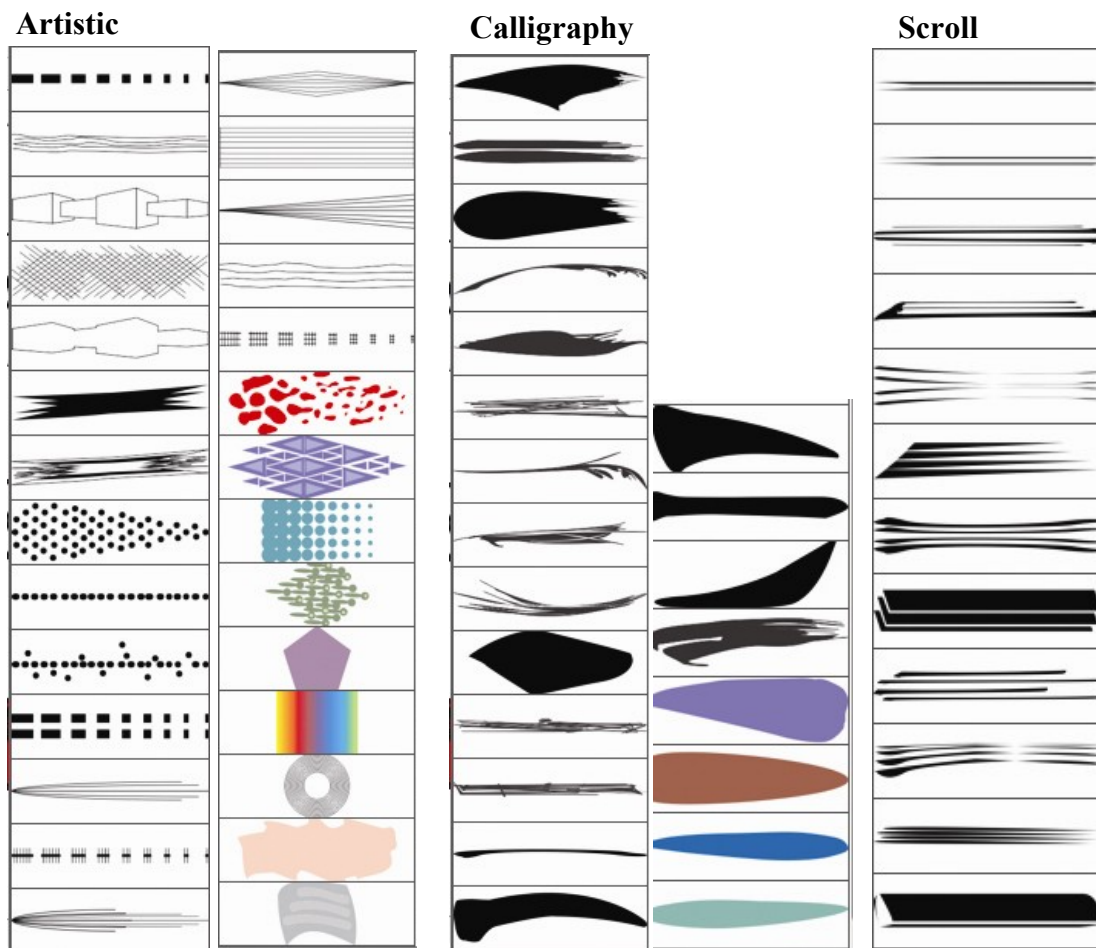
Obr. 24: První slovo Vánoce je z rastrované grafiky, druhý obrázek již převedený na vektor a třetí dole po nakreslení panelu seznamu tahů štětce

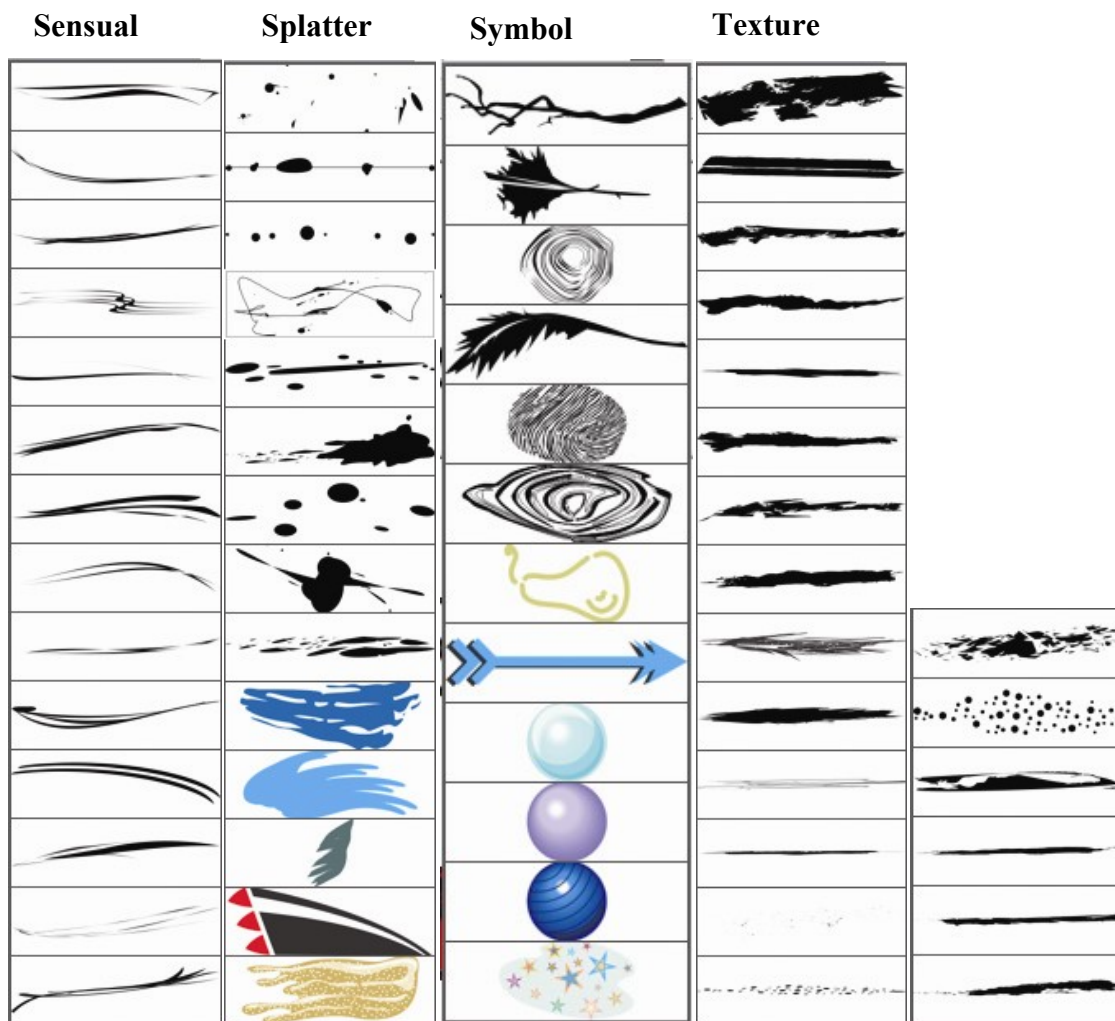
Nástroj **Štětec** (seznam druhů tahů štětce podle vlastností):

- Artistic
- Calligraphy
- Scroll
- Sensual
- Splatter
- Symbol
- Texture

Ukázky jednotlivých druhů (viz níže).

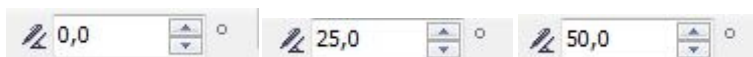

Nástroj Kaligrafický:

Ukázka mých prací spočívá ve způsobech psaní velkých písmen S nakreslených pomocí myši podle stupně úhlu kaligrafického pera při šířce pera 10 mm:

Nástroj **Podle tlaku (Pressure)**:

šířka hrotu 6,5 mm

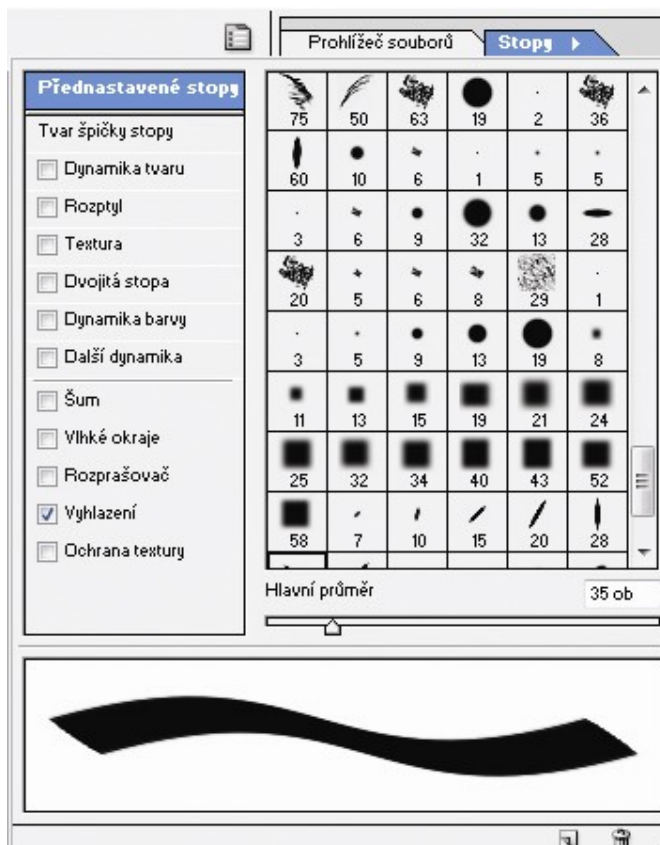
Ukázky mých prací v programu CorelDraw: slovo, citát a texty (viz níže) a jejich postup
(až ve čtvrtek 12.5.2011)

2) Adobe Photoshop a Adobe Illustrator

Nástroje malování u Photoshopu:

- **Štětec (Paintbrush)** – lze tažením myši vytvořit tah štětcem s hladkými (vyhlazenými) okraji.
- **Tužka (Pencil)** – podobně jako u štětce, ale okraje tahu nejsou hladce vyhlazené.
- **Rozprašovač (Airbrush)** – lze rozprašovat barvu podobně, jako je tomu u skutečných rozprašovačů.
- **Guma (Eraser)** – mazání nejen jednotlivé pixely.
- **Rozmazání (Smudge)** – provádí při tažení myši rozmazání barvy. Pokud je zatržena volba *Malování prstem*, provádí se rozmazání s využitím barvy popředí.
- **Razítko se vzorkem (Stamp)** – do obrazu se přimalovává vzorek, nikoliv jednolitá barva, používá se přitom vzorek, který je aktuálně vybrán na liště voleb.

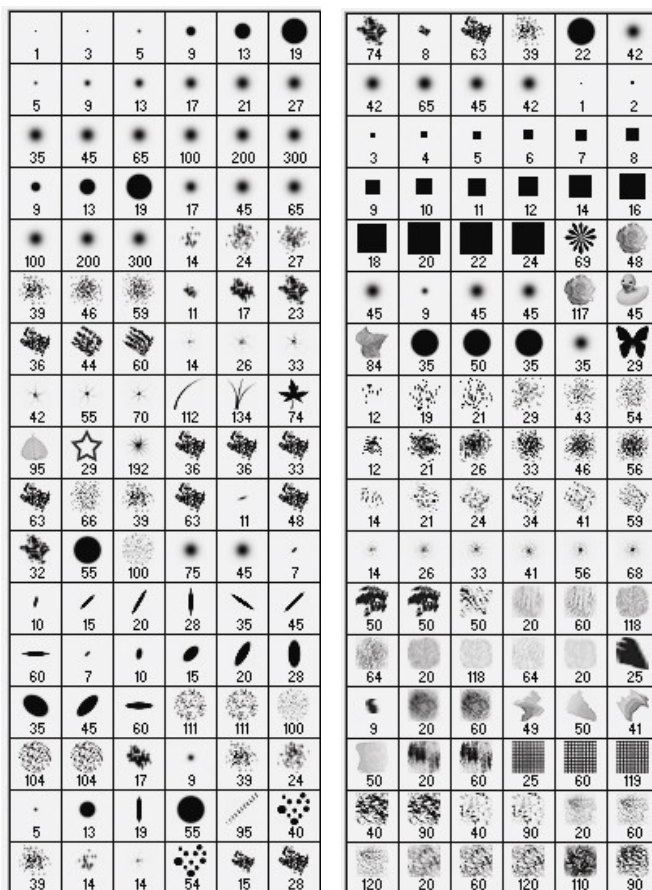
Nástroj Štětec a Tužka:

Lze pak nastavit pomocí dalších nástrojů druhy stop (viz výše).

Stopy se dělí na:

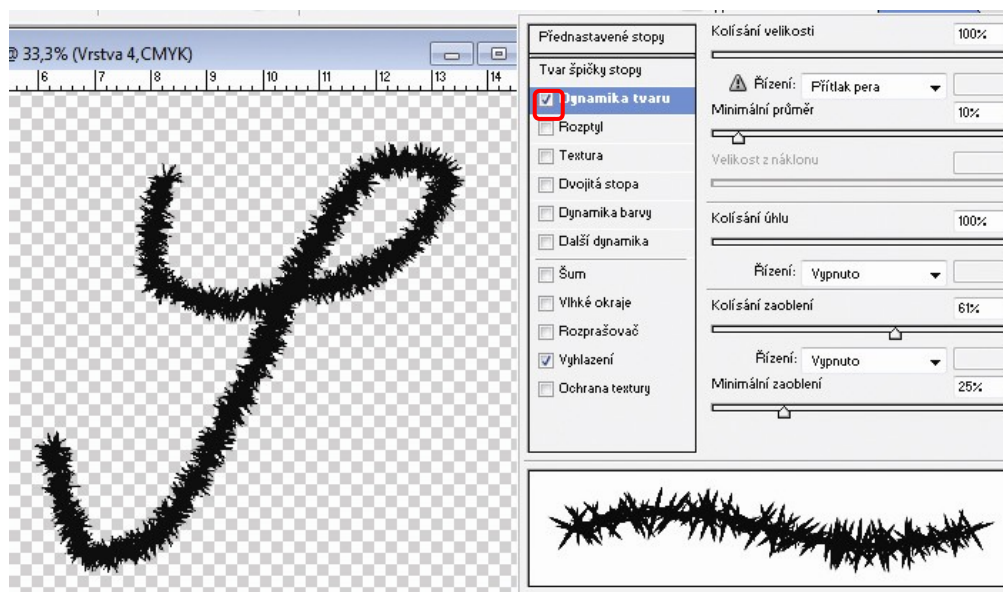
- Kaligrafické stopy
- Stínované stopy
- Suché štětce
- Napodobené povrchy
- Přírodní stopy
- Speciální efekty
- Hranaté stopy
- Tlusté štětce
- Vlhké štětce

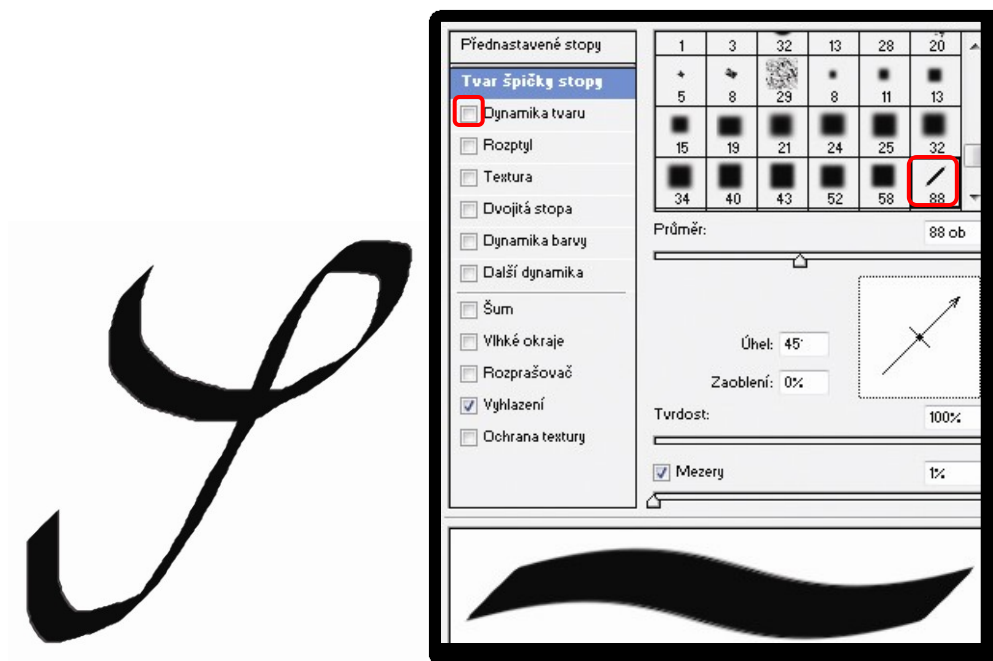

Lze rovněž dále kombinovat s nástrojem malování pomocí dalších nástrojů:

- **Klonování** – Klonovací razítko, Štětce historie a Umělecký štětec.
- **Vyplňování** – Plechovka barvy a Přejchod.
- **Vektorové kreslení** – Pero a Tvary.

Ukázky jen vybraných kaligrafických stop (viz níže).

Program Adobe Photoshop neumí zaostřit stopy nakreslené pomocí myši, což je vidět u zubatých hran. Program CorelDraw automaticky zaostří kvalitu stop či linek, zarovná linie, ostrost písmena S. Důvodem je odlišnost programů: Corel je zaměřen na vektory a Photoshop na grafiku.

Ukázky mých prací v programu **Adobe Photoshop**:

Filtr - Stylizace - Tvarování: 100, 100, pyramida, náhodné

Kdo víno má a nepije,
kdo hořomý má a nejí je,
kdo řemú má a melibá,
kdo hábarě se vyhýbá,
na toho vemle bič a hůl,
to není člověk, to je vůl.

Kdo víno má a nepije,
kdo hořomý má a nejí je,
kdo řemú má a melibá,
kdo hábarě se vyhýbá,
na toho vemle bič a hůl,
to není člověk, to je vůl.

(+ další ukázky až ve čtvrtek 12. 5. 2011)

Ukázky mých prací v programu **Adobe Illustrator**:

(+ další ukázky až ve čtvrtek 12. 5. 2011)

Shrnutí stavu u tří programů:

Adobe Photoshop⁴⁶

Slouží k vytváření **bitmapové grafiky** (barvy). Pracuje s efektivními fotografickými nástroji a průlomovými funkcemi pro lepší výběr obrazů, retušování obrazů a realistické malování.

Adobe Illustrator CS5⁴⁷

Užívá se k vytvoření stylové **vektorové grafiky** a **textů** pro všechny typy projektů, využije přesnosti a výkonnosti propracovaných nástrojů pro kreslení, působivých přirozených štětců.

⁴⁶ <http://www.adobe.com/cz/products/photoshopfamily.html> 8.5.

⁴⁷ <http://www.adobe.com/cz/products/illustrator.html?promoid=BPAYU> 8.5.2011

Dokáže malovat pomocí vektorů, které připomínají skutečné tahy štětce. Lze jím dosáhnout působivosti přirozených médií s možností změny měřítka vektorů.

CorelDraw X5 a Adobe Illustrator CS5

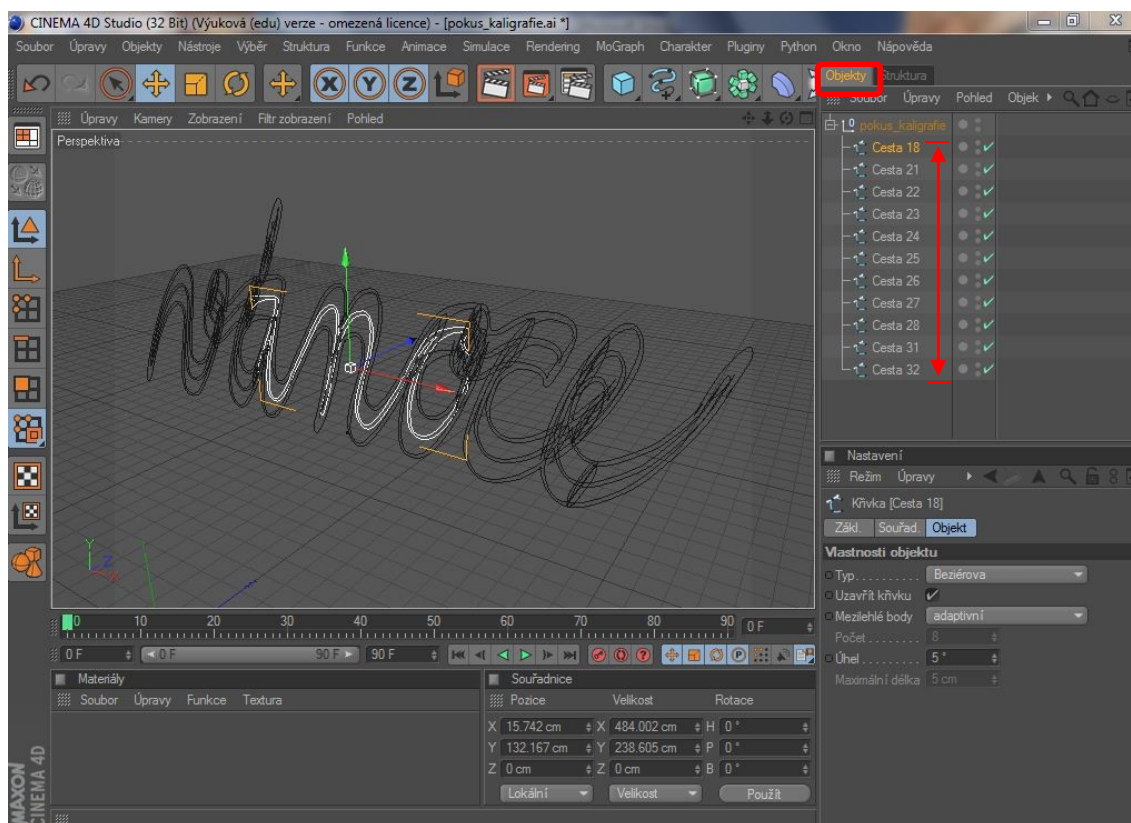
Tyto dva software Corel Draw a Adobe Illustrator mají stejný cíl, ale používají různé nástroje.

5. Cinema 4D

Budu-li vytvářet model z některých písmen či slov ve tvaru 3D, budu postupovat od provedení kompozice až po různé závěrečné efekty s texturami, materiály a světlem.

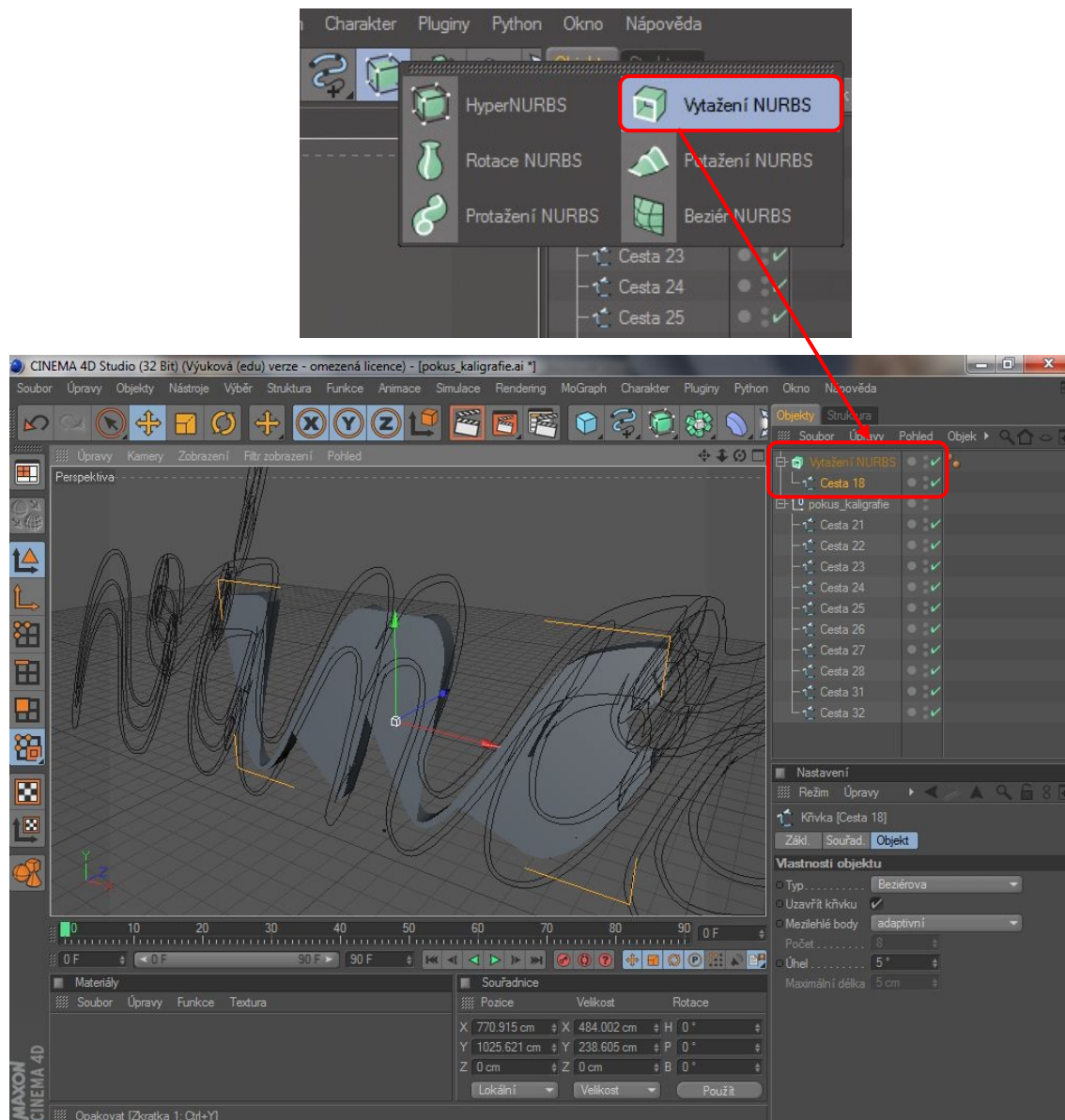
Postup utváření:

- Otevřu program Cinema 4D pomocí kliknutí myši **Soubor** → **Otevřít**, nebo klávesovou zkratkou **Ctrl + O**. Vyhledám místo postupu převodu použití vektorových obrázků (viz v kap. 4. 2.), pak místo uložení do formátu AI, verze Adobe Illustrator 8.0. Akci potvrdím kliknutím myši OK.
- Vidím jen vektorovou křivku, použiji **Objekty**, vyhledám vpravo nahoře nabídky různých cest, kde jsou automaticky rozdělená písmena či více písmen (Obr. 25). Použiji nástroj **Vytažení NURBS**, objeví se na objektech nad několika cestami

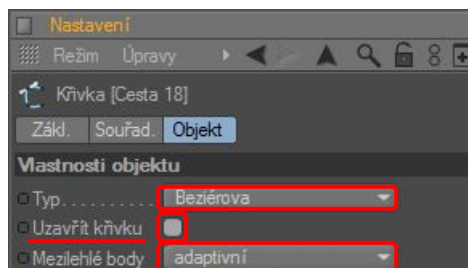
(Obr. 25)

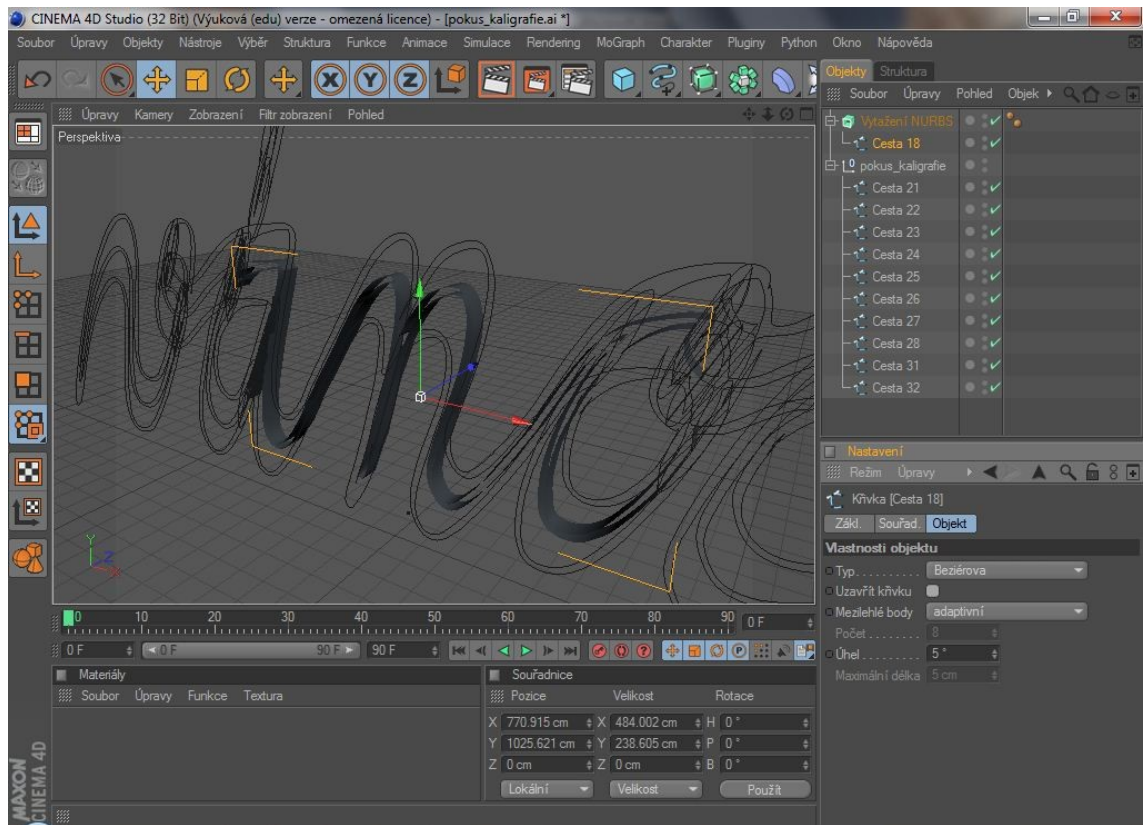
- Postupně několika kroky jednu cestu přesunu do nástroje **Vytažení NURBS** (Obr. 26), pak opět použiju tentýž nástroj a postup pro další cesty, až se budou všechny cesty nacházet v uvedeném nástroji.

(Obr. 26)

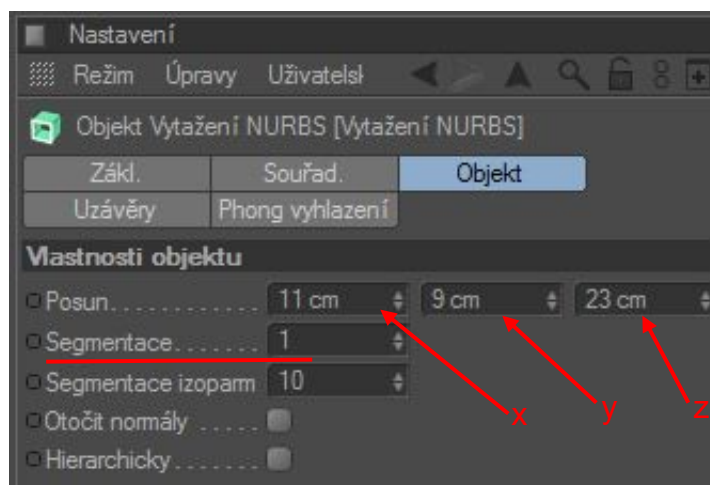
- V krocích opět nastavím každou cestu, vpravo dole je nastavení objektu, kliknu na **vytážení uzavření křivek**, aby písmena, která mají v tvaru oblouk, např. n, o, byly uvnitř volné a ne uzavřené zaplněným prostorem ve 3D. Typ vlastnosti objektu: **beziérový** a mezilehlé body: **adaptivní** (Obr. 27).

(Obr. 27)

- Po skončení nastavení cest objektu kliknu nad cestou Vytažení NURBS, opět nastavím na nastavení této vlastnosti objektu vyjadřující, o kolik posunout jako posun podle osy **x**, **y**, **z**, tak aby vypadal efektivně jako v prostoru modelu 3D (Obr. 28). Je možné nastavit tolik, kolik segmentace bude zapotřebí, abych v případě potřeby mohla transformovat či upravit body, hrany a polygony, anebo dát (vložit) různé vrstvy, hrany či polygony různých materiálů tohoto modelu. Poté je třeba splnit příslušné cesty pro kompletnost například celého slova.

(Obr. 28)

(Obr. 28)

- Renderuji pohled pomocí zkratky **Ctrl + R** jako náhled nebo klapkou nad obrázkem jako filmovou. Zrušení renderování pohledu provedu pomocí kliknutí myši nebo pomocí klávesové zkratky mezera. Nahlédnu, jaký by byl vhodnější pohled z 3D modelu, aby byl čitelný, efektivní, apod. Pokud chci, aby model byl v jiném pohledu, použiji klávesu **Alt + levé tlačítko myši** a upravím podle své představy a podívám se na rendování pohledu (Obr. 29).

(Obr. 29)

- V případě potřeby výběru pozadí vzhledem k osvětlení nebo materiálu použijí rovinu, kde si najdu: **Objekty** → **Primitiva** → **Rovina** a položím na místo, kam bych pozadí chtěla přenést (viz níže).

- Po ukončení úprav či kompozic užijí materiál, kde mohu kliknout na **Správce materiálů** pomocí kláves **Shift + F2**, objeví se vlevo dole. V **Souboru** → **Načíst přednas. materiály** vyberu materiál, který je nebo bude vhodnější pro určitý model.
- Nakonec k modelu vložím vhodné osvětlení **Objekty** → **Scéna** → výběr různých scén.
- Pak uložím do formátu JPG pomocí programu Výstřižku, nebo v tenhle programu C4D

Výsledek:

Materiál: Car paint, Roof B004, Scéna: kuželové světlo

Pokud budu potřebovat přesné rozdělení všech písmen, při různých kompozicích, kde bych mohla použít různé modely zvláště u písmen, použila bych nejdřív rozdělení v programu Adobe Photoshop (viz podkapitola vektorizace 4.2.). Pak provedu uložení do AI a postupuji ve stejných krocích, které jsem popsala. V různých ukázkách (v příloze č. 16 „**později**“) je popisy, jaké materiály či nastavení všech vlastností konkrétně najdeme.

Závěr

Důležité bylo naučit se ovládat program z grafiky, vědět, jak použít nástroje, materiály a další. K tomu bylo nezbytné mít tvořivou fantazii a nápady.

Po stránce praktické jsem se nejdříve učila psát krasopis na různě velké formáty. Natrénovat psaný krasopis bylo zpočátku těžší, musela jsem si při psaní nacvičit uvolněný a lehký pohyb ruky. Po nějaké době trénování se mi podařilo krasopis ovládat tím správným stylem a následně převést do počítačového programu, tzn. k postupu digitalizace, vektorizace a použití různých nástrojů a jejich linek.

Kaligrafické návrhy jsem vytvářela s pomocí programu Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Corel Draw či v kombinaci prvních dvou programů.

V informatické části jsem pracovala s programem Cinema 4D, ve kterém jsem nejdříve skládala kompozici z písmen či slova v modelu jako 3D, a nakonec jsem k tomuto programu v prostoru použila materiály či osvětlení.

Do budoucna bych chtěla své znalosti z kaligrafie (krasopisy) uplatnit při vlastní tvorbě, nejen pozvánek, leporel, obalů, razítek, alb, atd. Udělat radost nejen sobě. Důležitou roli bude hrát i tvořivost, fantazie, nápady, být citově připraven a mít uvolněné ruce k psaní.

Pevně doufám, že v budoucnu ručně psaná kaligrafie nezanikne a zůstane uměním, kterému se lidé budou učit, a to nejen počítačově.

Seznam literatury (až nakonec)!

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Čínská kaligrafie⁴⁸

中國書畫百傑 屠新時

屠新时书法艺术作品
Harrison Xinshi Tu's Calligraphy Artwork

屈原名诗：天问
Asking the Heaven, the poetry of Qu Yuan

中国邮政
CHINA POST

⁴⁸ http://news-releases.uiowa.edu/2006/march/032806tu_lecture.html

寒蟬凄切
夜长亭晚

深司
响
上
宵
泛
响

夕
更
杨柳
响

晓
风
轻
响

二〇〇二年林炳祥书柳永词

Sü Kuo-fu a žáci čína⁴⁹

Česko-čínský kaligrafický spolek
Vás srdečně zve
na výstavu čínské kaligrafie

**Píseň štětce
tanec tuše**
Sü Kuo-fu a žáci

Slavnostní zahájení se koná
4.11.2007 v 16:00
v Galerii Josefa Adamce
Na Špejcharu 3, Praha 7

Galerii najdete v 2. patře
budoovy Obce křesťanů
www.gja.cz

Výstava potrvá do 11.12.2007
otevřeno v pondělí a úterý
14:00 - 19:00

⁴⁹ <http://www.gja.cz/archiv.php?rok=2007> + pozvánka

Čchi Paj-š⁵⁰

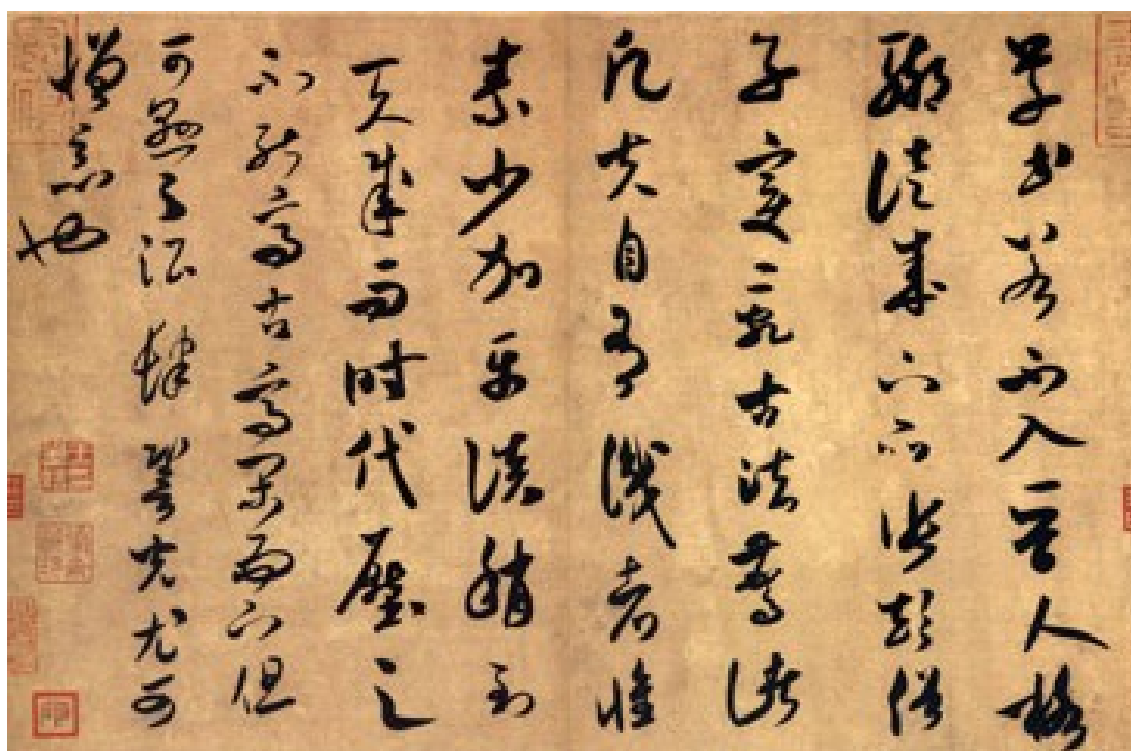
⁵⁰ <http://www.pragueout.cz/articles/cinska-tusova-malba-1374>

<http://www.zdeneksklenar.cz/publikace/cchi-paj-s-a-jeho-slavni-zaci>

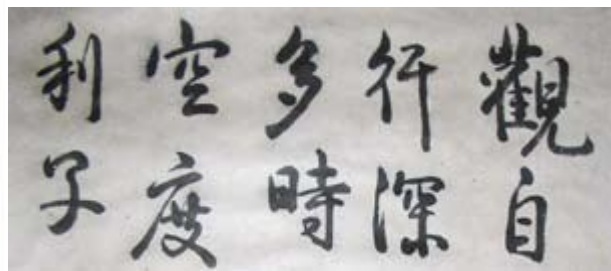
<http://www.pozitivni-noviny.cz/cz/clanek-2008060006>

Kaligrafie Číňana psaný Dynastie písňě básník Mi Fu.

<http://kaligrafie.navajo.cz/> 20.3.2011

Igelnick⁵¹

<http://www.lideazeme.cz/clanek/bambusova-poezie>

⁵¹ http://www.askart.com/askart/i/ines_igelnick/ines_igelnick.aspx

<http://www.calligraphie.com/actualite/calligraphis-ateliers.htm>

Příloha č. 2 – Japonská kaligrafie

Sunrjuho Suzukiho

http://web.dkm.cz/tradicni_karate/books/zenova_mysl_mysl_zacatecnika/zenov_a_mysl_mysl_zacatecnika.html

http://www.dsfy.com/aikido_kanji_book.htm: 4 typy

"Shodo," Japanese calligraphy by H.E. Davey Sensei

<http://artofshodo.blogspot.com/2010/10/japanese-calligraphy-for-your-home-or.html>

Xing-Ping (japonsko, čína a korea)

<http://www.orientaloutpost.com/proddetail.php?prod=cs-dragon&cat=22>

<http://sekko-kai.com/> Sekko

Modern Japanese calligraphy by **Keisui Ishizaki**

幽暢
情叙

<http://sites.google.com/site/chinhdangvu/east-asian-calligraphy/japanese-calligraphy>

Cry for noble Saichō (哭最澄上人), 9th century

Příloha č. 3 – Korejská kaligrafie

Jason Cho⁵²

⁵² <http://leaveinspired.com/2010/07/14/beautiful-examples-of-korean-typography/>

Donghan Kim⁵³

한글서체
 한글서체
 한글서체
 한글서체

한글서체
 한글서체
 한글서체
 한글서체
 한글서체
 한글서체

한글서체
 한글서체
 한글서체
 한글서체
 한글서체
 한글서체

Hangun Wall Art⁵⁴

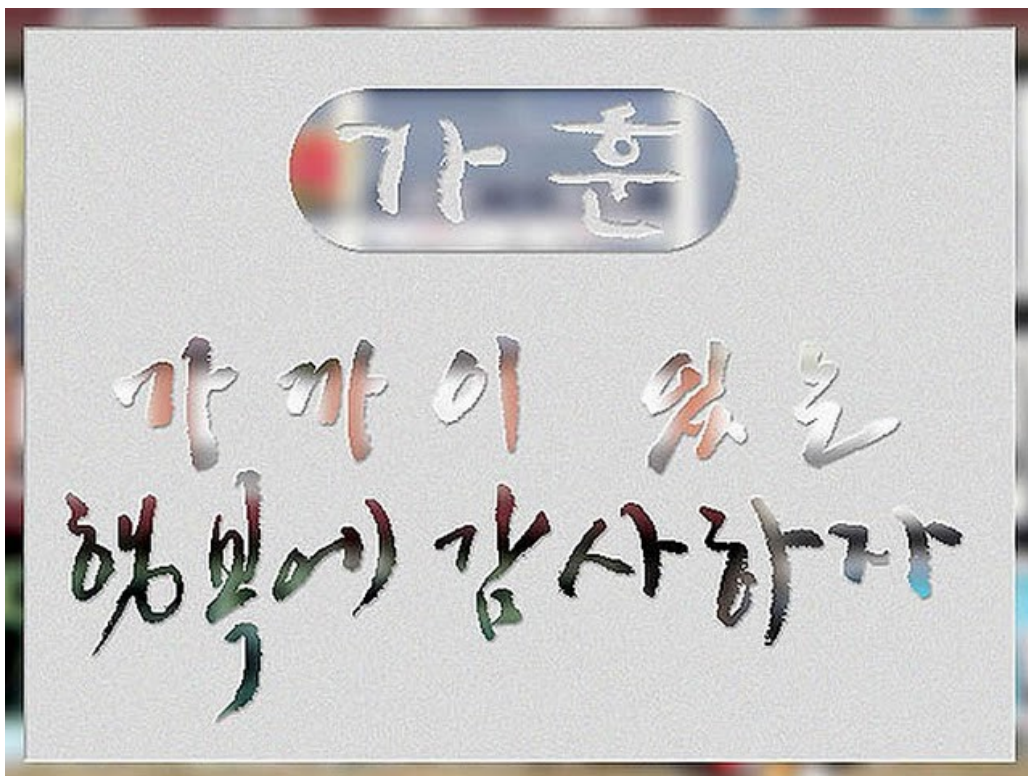
Also Available

- 화랑도 HWARANGDO
- 무덕관 MOODUKKWAN
- 수박도 SOOBARKDO
- 태권도 TAEKWONDO
- 당수도 TANGSOODO

⁵³ <http://callipia.blogspot.com/2009/09/korean-calligraphy.html>

⁵⁴ http://www.sakuramartialarts.com/Martial_Arts_Accessories_Korean_Calligraphy_p/acc-8247-a1.htm

Další korejská kaligrafie:

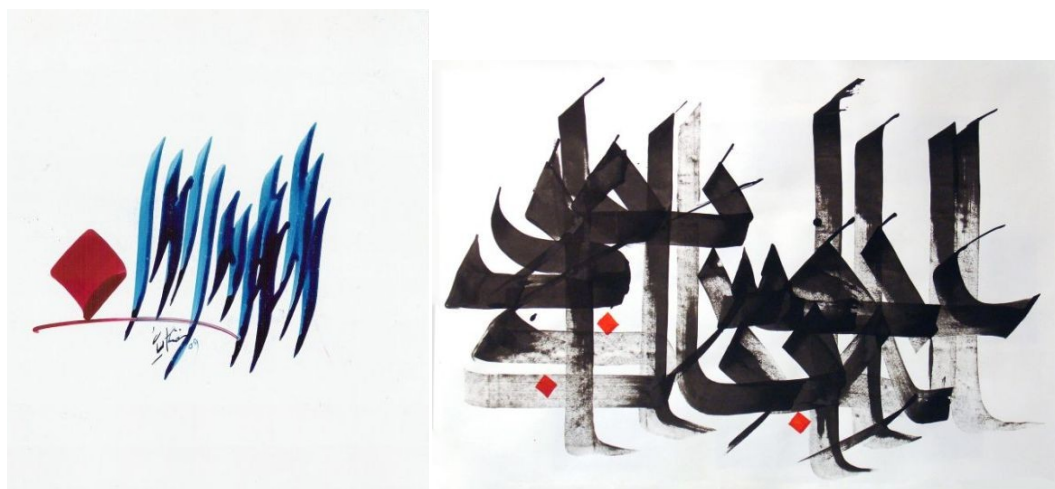

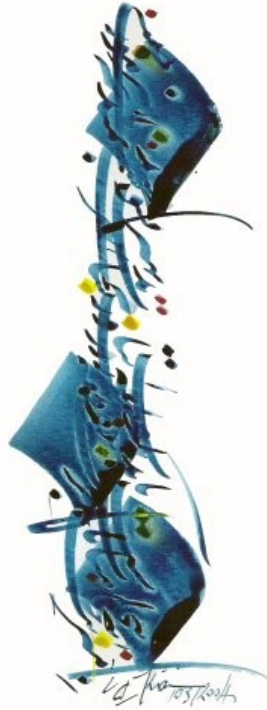
Have
a
good
time

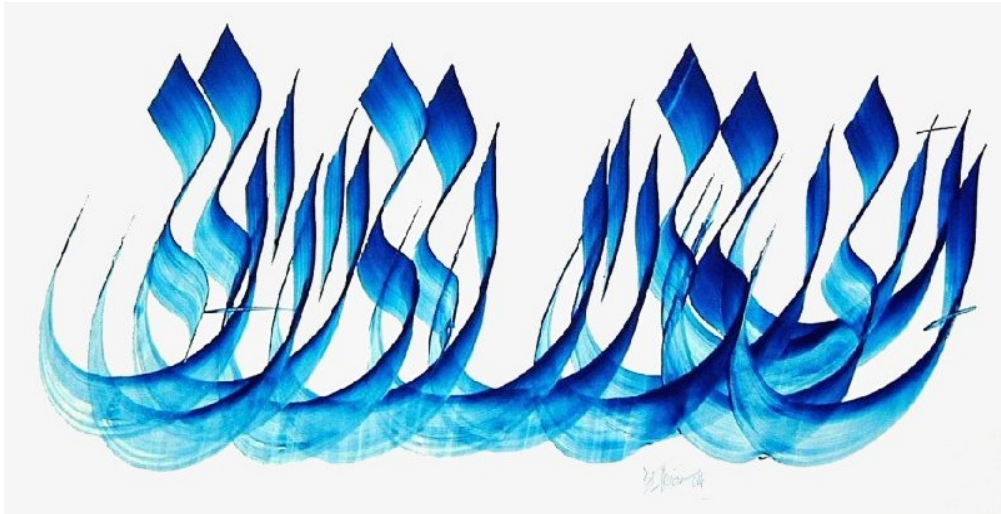

Příloha č. 4 – Arabská kaligrafie (a perská)

Abdollah Kiaie <http://abdollahkiaie.calligraphie.com/galerie01.htm>

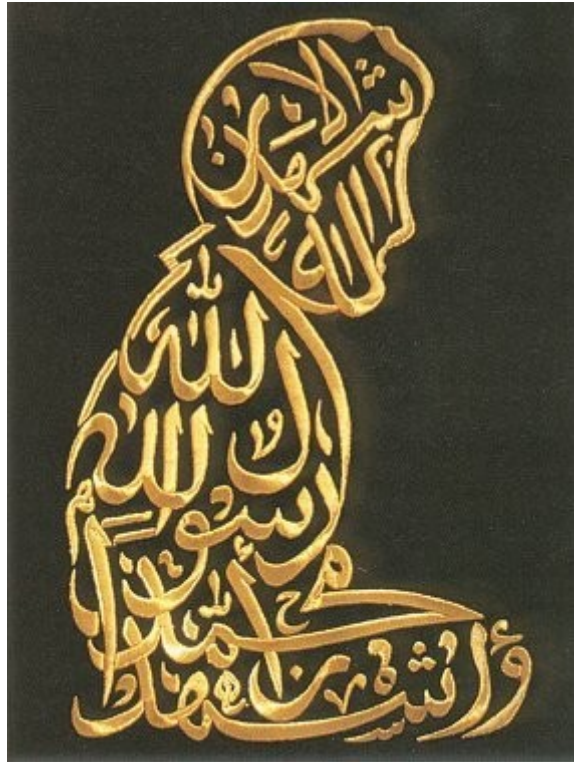
<http://www.calligraphie.com/textes/calligraphis-biographies.htm>

http://www.lastura.cz/duchovno/vychodni_nabozenstvi.html jméno ?

<http://imane.sblog.cz/hadith/>

<http://imane.sblog.cz/caligraphy/>

Hassan MASSOUDY

http://meccaudio.blogspot.com/2011/02/calligraphers-garden-hassan-massoudy_06.html

Krásnější islámského umění, tentokrát práce jordánské kaligrafa, **Ibrahim Abu-Touq** .

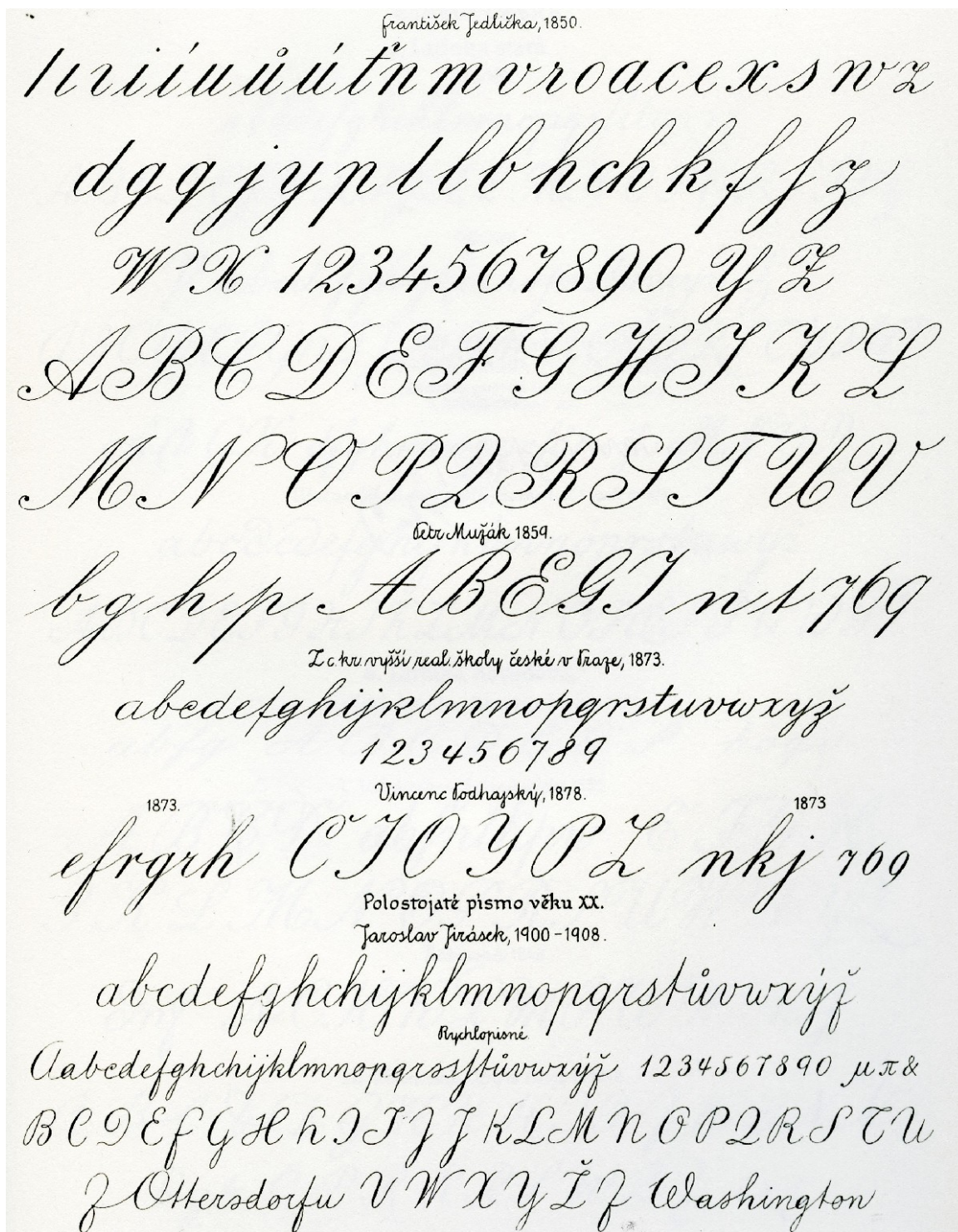
<http://contemporarycalligraphy.blogspot.com/2008/10/ibrahim-abu-touq.html>

<http://www.flickr.com/photos/25724651@N03/2674321844>

<http://www.flickr.com/photos/ibrahimabutouq/2673596503/in/photostream/>

Příloha č. 5 – Kaligrafická abeceda po 19. stol.

<http://www.paleografie.org/UK/img/gallery/110415134747.jpg> 18.4.2011

<http://www.paleografie.org/UK/index.php?target=gallery119>ukazka vývoj krasopisu

Příloha č. 6 – Historický vývoj knižního písma

Současné tiskové typy vycházejí v drtivé většině případů z více než 2000 let starých písem **římských**, používaných na přelomu našeho letopočtu na monumentální nápisy tesané do kamene - odtud obecný název pro toto písmo *capitalis monumentalis*. Římané převzali abecedu od Etrusků a doplnili ji o řecká písmena Y a Z, čímž se dostali na celkový počet 23 znaků (Římané neznali J, U a W - ta přibyla do latinky až ve středověku).

TRAIAN

Písmo na ukázce pochází z Trajánova sloupu, vztyčeného v Římě roku 144 př. n. l. Toto písmo se stalo nejvýznamnějším písmem latinské abecedy a po doplnění několika dalšími písmeny i základem současných tiskových písem. Jedná se o *patkové (serifové) písmo* - tato písma tvoří rodinu, která se obvykle označuje **Roman** (jejím notoricky známým současným reprezentantem je font Times New Roman).

Původ patek není zcela jasný - podle nejpravděpodobnější teorie si římscí kameníci předtesávali patky na koncích dlouhých rovných dřívů proto, aby kameny nepraskaly.

unciála

Unciála je rukopisné písmo prvních křesťanských textů. Vzniklo ve 2. či 3. stol. n. l. tak, že se řecká unciála přizpůsobila pro psaní latinkou. Je to písmo pro praktické potřeby rychlého psaní. Z tohoto písma pochází tvary některých současných *minusek* (malých písmen).

QUADCAPS

Ze 4. stol. n. l. pochází tato tzv. *čtvercová kapitála*, reprezentativní knižní písmo odvozené z klasických nápisů a přizpůsobené použití v textech. Poměrně brzy opět zaniklo, protože jeho psaní bylo časově značně náročné (oproti kapitále nebo rustice).

insular majus

Inzulární majuskula nebo přesněji inzulární polounciála vznikla v 7. stol. n. l. v Irsku, jižním Skotsku a severní Anglii. Převážně se používala v kláštorech k zápisu bohoslužebných textů (Kniha z Kellsu, Kázání z Lindisfarne). Tvar písmen je patrně přizpůsoben psaní tehdy v Anglii a Skotsku běžně používanými rákosovými pery.

carolina

Karolinská minuskula vznikla modifikací polounciály koncem 8. stol. n. l. ve skriptoriu Karla Velikého v Tours. Je to jedno z nejvýznamnějších středověkých písem, neboť v něm lze vysledovat původ téměř všech znaků malé abecedy. Navíc bylo na tehdejší dobu velmi moderní - tvary písmen byly o mnoho jednodušší, a proto šlo psát velmi rychle.

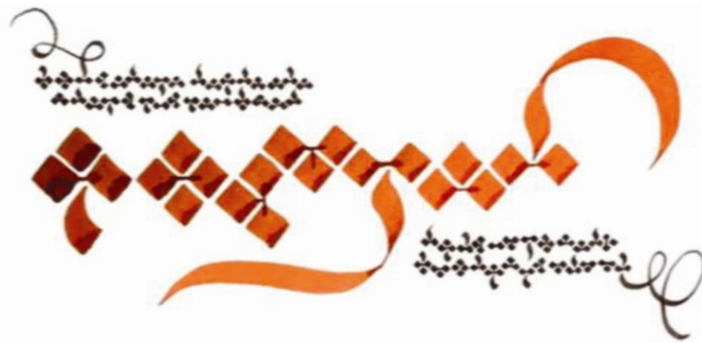
textura quadrata

Gotická textura quadrata je klasické písmo pozdního středověku - objevuje se kolem roku 1200 a používá se dalších bezmála 300 let. Z praktického hlediska představuje spíše krok zpět, protože je méně čitelné než karolina a také se psalo pomaleji. Tahy písmen jsou méně vázané, některá písmena jsou si velmi podobná (např. "c", "e" a "r").

humanist

Humanistická minuskula je jedno z nejvýznamnějších západních písem, které zásadním způsobem ovlivnilo vývoj latinské abecedy. Jedná se už prakticky o novověké, renesanční písmo, jehož obliba vrcholila v polovině 15. století. Toto písmo sloužilo za vzor benátským písmolijnám - u tohoto písma se tedy historicky poprvé prokazatelně setkala kaligrafie s typografií.

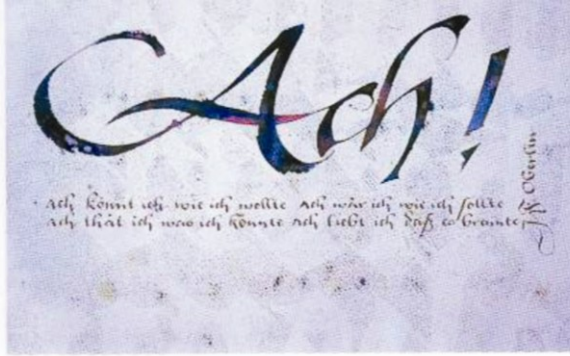
Příloha č. 7 – Evropská kaligrafie

Adam Romuald Kłodecki

http://www.youtube.com/watch?v=_TgSACNfs2s&feature=related

<http://www.gemeinschaftspraxis116.de/index.php?menuid=44>

http://www.kalligrafie.net/postkarten/Kalligrafie_8.html

Logo Kaligrafie Patrick, Francis,...

<http://www.westerncalligraphy.com.hk/menu/menuset.html>

PEONY

NAVOTE

Jacqui Donaldson

pozvánky

Wendy
& Jerry

Beauty
is exuberance,
superabundance,
random ebullience,
and sheer delightful
waste to be enjoyed
in its own right.

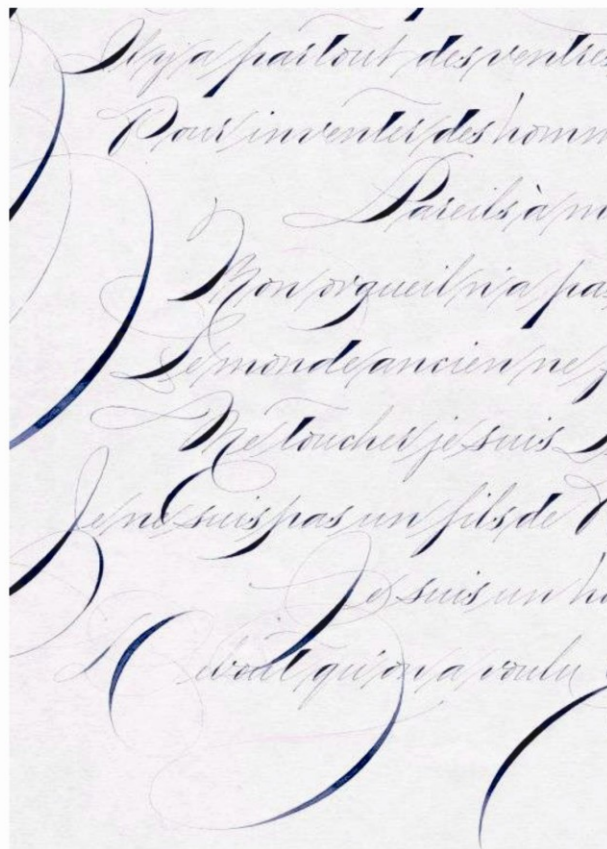
Patrick 2004

The beautiful lady you

When will there be no more an autumn
moon and spring time flowers for me—
who had so many memorable hours? My
auntie which last night in the east wind
did stand reminds me cruelly of the lost
moonlight land carved balustrades and
marble steps must still be there but your
faces cannot be as fair if you would ask me
how my sorrow has increased just at the
over-brimming river flowing east!

Patrick 2004

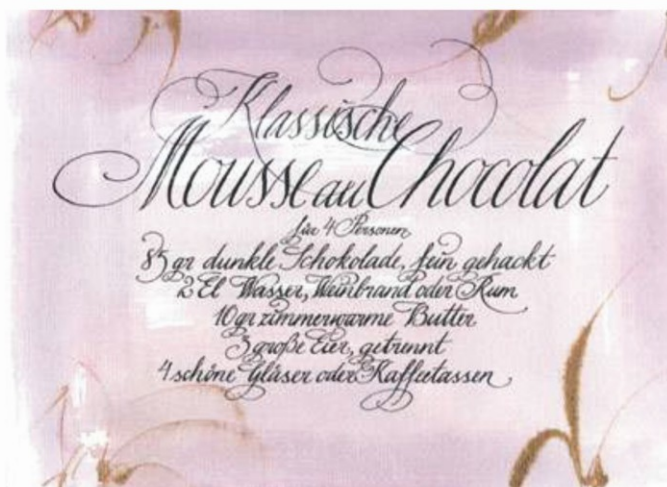
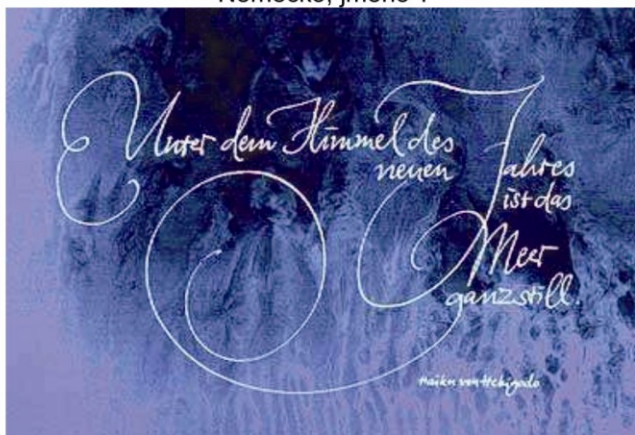
Bruno Gigarel

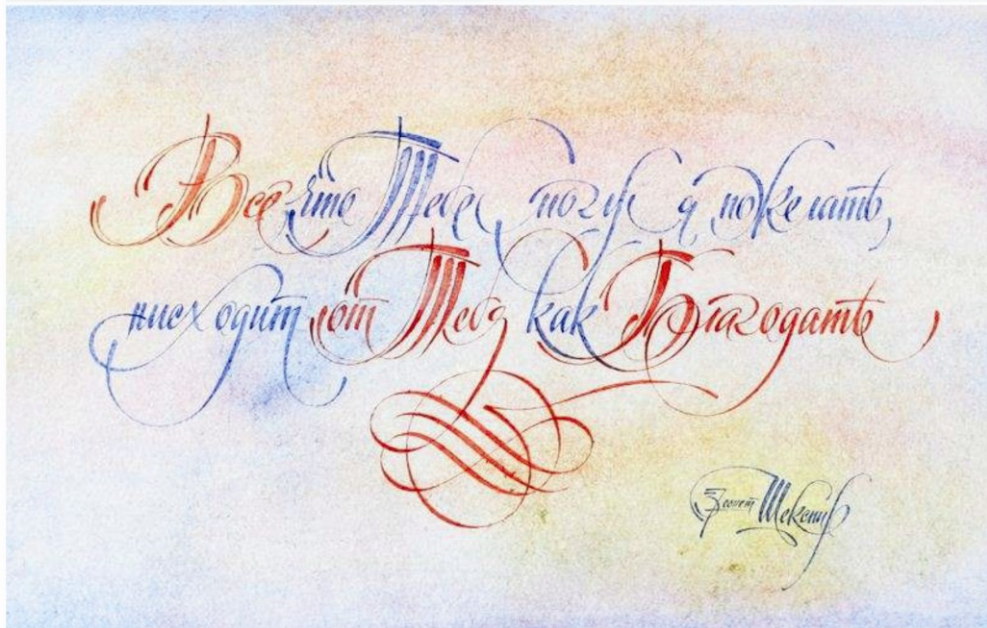

<http://brunogigarel.calligraphie.com/galerie02.htm#>

Německo, jméno ?

Vitalij Shapovalov rusky kaligraf

louis lemoine

"THE HARDEST
THING TO SEE
IS WHAT IS IN
FRONT OF
YOUR EYES!"

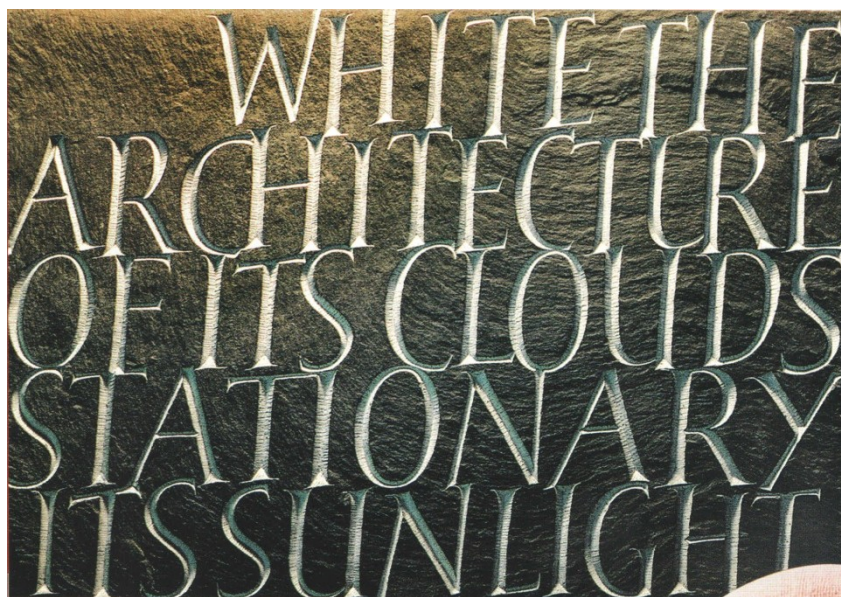
GOETHE

<http://www.louislemoine.com/ld/lettering.html#12>

Příloha č. 8 – Galerie

1) Formální styl

JOHN NEILSON
Běloba

Kapitálky fezané do břidlice z Riven Welsh, velikost 267 x 381 x 19 mm. Výtah z básně R. S. Thomase: „The Signpost“ (Návěští). Vydavatel: J. M. Dent

GEMMA BLACKOVÁ
Trajánské písmo a verzálky
(detail)

Výřez z akvarelu, na kterém je pět vrstev písma. Verzálky jsou vyvedené vodovými barvami, latinka je psána kvaší.

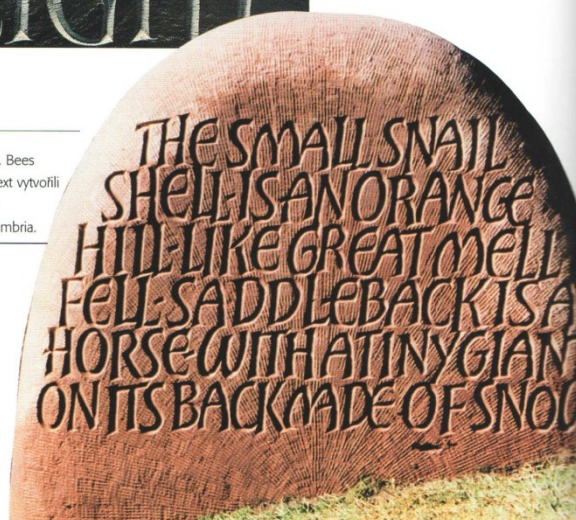

LINDA TRUYEROVÁ
Země je plná nebes

Kapitálky psané akrylovou barvou na kameni

JOHN NEILSON
Hlemýžď

Stěla z pískovce ze St. Bees vysoká 1 020 mm. Text vytvořili žáci základní školy ve Staintonu, hrabství Cumbria.

2) Volný styl

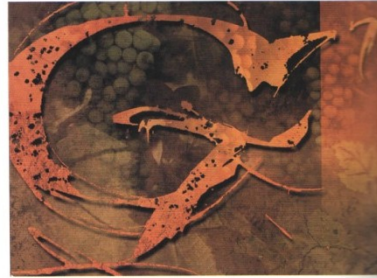

LIEVE CORNILOVÁ
Rien

Volně italicové kapitálky, tuš, zmrzik
a automatické pero na papíře

LILLY LEEOVÁ
A JOHN RUTTER
Písmeno „P“

Vyvoleno pro reklamní brožuru
Honda 2000. Pero a tuš Lilly
Leeová, úprava ve Photoshopu
Johni Rutter

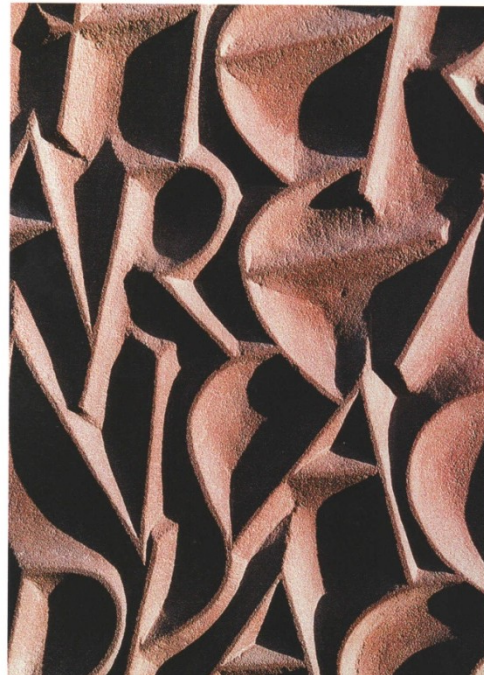

HELEEN DE HAASOVÁ
Dcery jeruzalémské

Torzo z keramické hlíny probrané
burelem a ozdobené po způsobu
tradičních afrických ženských šperků
vlastní abecedou

Není neposvěcených míst

Stěla z pískovce ze St. Bees, vysoká 900 mm. Text od Wendella Berryho,
z básně „The gift of Gravity“ (Dar zemské tíže), vydavatel: Golgonooza Press

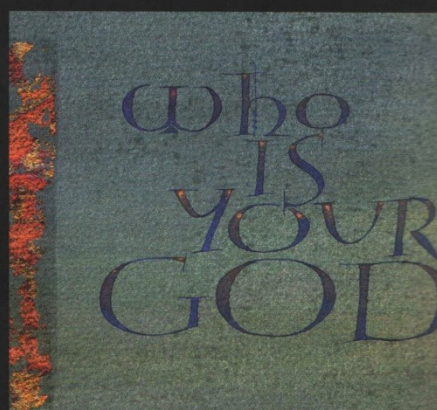
3) Zlacení

VEIKO KESPERSAKS
DIOS

Štětcové písmo, plastické zlacení na
PVA lepidle na ručním papíře

MARY NOBLEOVÁ
Bůh

Plátkové zlato na akrylovém zlatém
tmelu, linie zlatou kvašovou barvou.
Psáno špičatými a rovnými štětci.
Kvaš na barvené tkanině

Příloha č. 9 – Malá a velká písmena kaligrafické abecedy

Malá písmena kaligrafické abecedy

a b c d e f g h i j k

l m n o p q r s t u v

w x y z

Velká písmena kaligrafické abecedy

A B C D E F G H I J

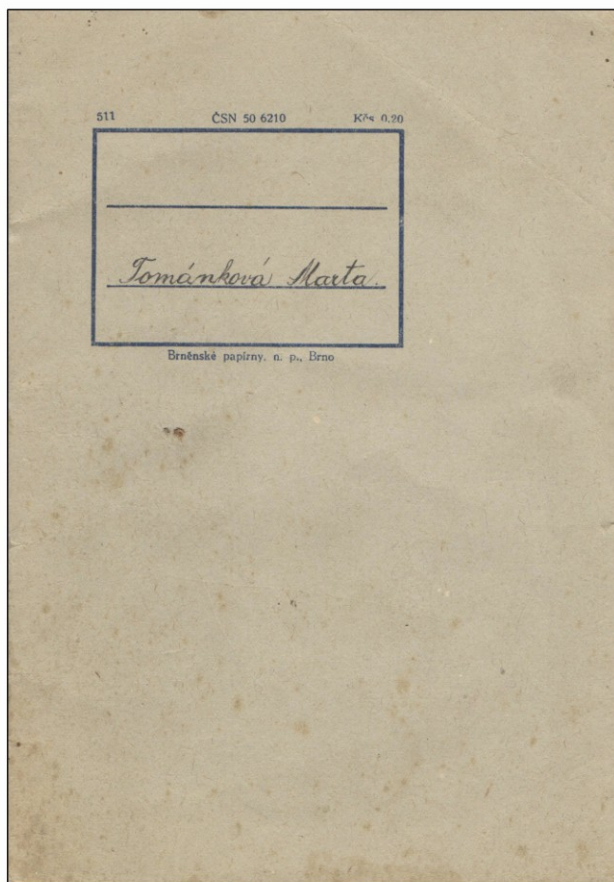
K L M N O P Q R

S T U V W X Y Z

<p>B B B B B B B B</p> <p>B B B B B B B B</p> <p>Bláňa Bláňa Bláňa</p> <p>Bláňa Bláňa Bláňa</p> <p>Bláňa Bláňa Bláňa</p> <p>Bokuš Bokuš Bokuš</p> <p>Bokuš Bokuš Bokuš</p> <p>Bokuš Bokuš Bokuš</p> <p>P B R P B R</p> <p style="text-align: center;">3</p>	<p>P B R P B R</p> <p>černá miska seplo</p> <p>kočka černá miska</p> <p>seplo kočka černá</p> <p>miska seplo kočka</p> <p>Marta si ráda</p> <p>kráj. Marta si ráde</p> <p>kráj. Marta si</p> <p style="text-align: center;">3</p>
---	---

<p>Vš vš vš vš</p> <p>Co roste na poli? Zeli,</p> <p>řepa, řísto, jmel, čočka,</p> <p>mák. Žijí ptáci na poli?</p> <p>Žijí tam kaje? Lába?</p> <p>Mýška? Motýl?</p> <p>g g g g g g g g g g</p> <p>g g g g g g g g g g</p> <p>guma guma guma</p> <p style="text-align: center;">3</p>	<p>guma guma guma guma</p> <p>guma guma guma guma</p> <p>guma guma guma guma</p> <p>Olga Olga Olga Olga</p> <p>Olga Olga Olga Olga</p> <p>G G G G G G G G G G</p> <p>G G G G G G G G G G</p> <p>Gusta Gusta Gusta</p> <p>Gusta Gusta Gusta Gusta</p> <p style="text-align: center;">3</p>
--	---

(z r. 1957 – Psaní)

20. června

$$\frac{3}{5} \approx 35 \frac{1}{5} = 35 : 5 = 7 \times 3 = 21$$

$$\frac{3}{5} \approx 95 \frac{1}{5} = 95 : 5 = 19 \times 3 = 57$$

$$\frac{3}{5} \approx 320 \frac{1}{5} = 320 : 5 = 64 \times 3 = 192$$

$$\frac{3}{5} \approx 1450 \frac{1}{5} = 1450 : 5 = 290 \times 3 = 870$$

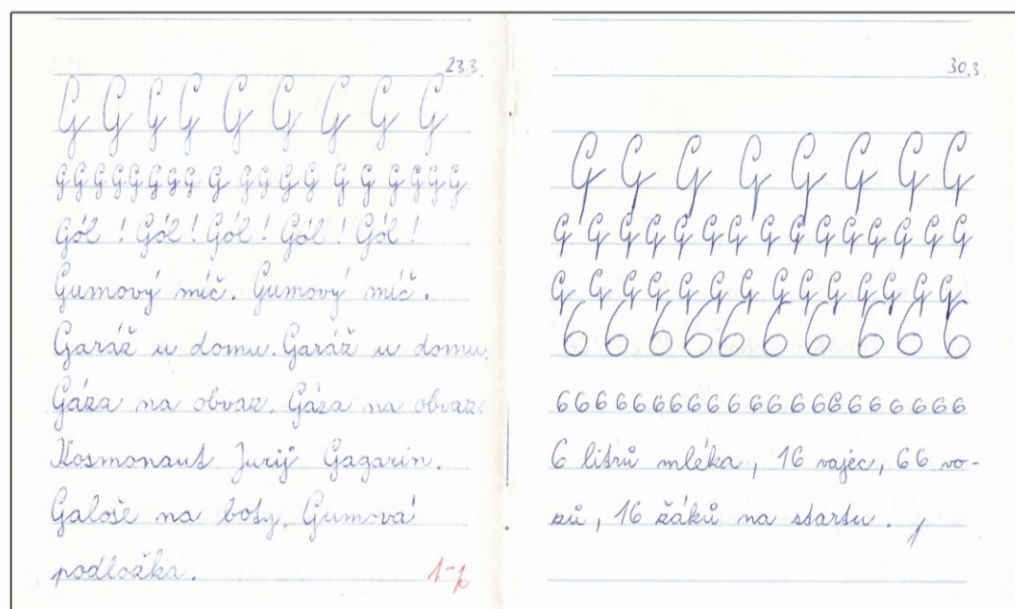
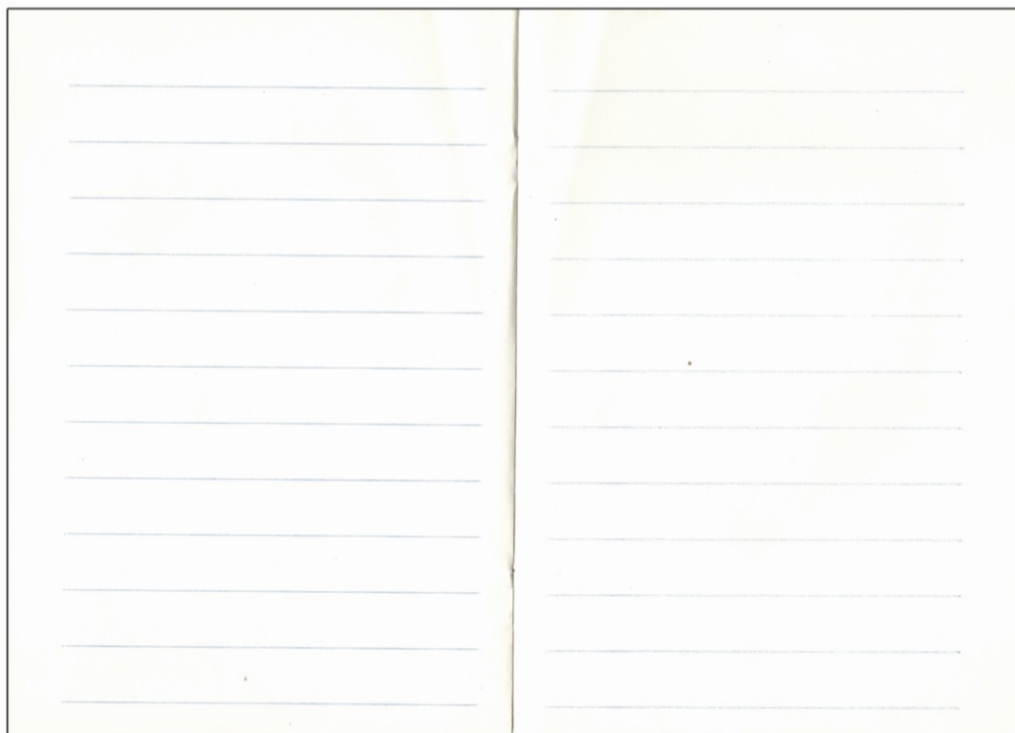
$$\frac{3}{5} \approx 6005 \frac{1}{5} = 6005 : 5 = 1201 \times 3 = 3603$$

$$\frac{3}{5} \approx 208\,070 \frac{1}{5} = 208070 : 5 = 41614 \times 3 = 124842$$

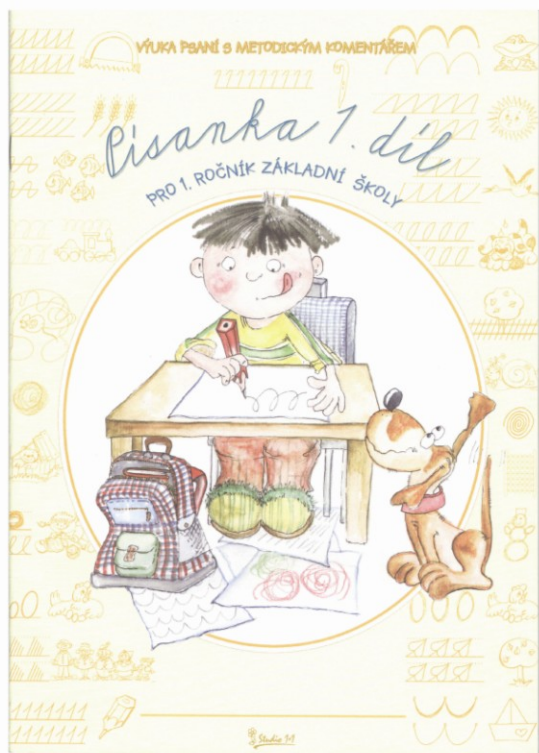
$$\frac{3}{4} = 42,42 : 3 = 14 \text{ C} = 56 \qquad \frac{3}{4} = 87,87 : 3 = 29 \text{ C} = 116$$

(z r. 1958 – Početník)

Příloha č. 11 – Psaní ve 3. třídě

Příloha č. 12 – Současné psaní pro 1. Třídu

Soubor písanek pro 1. ročník základní školy se skládá z 5 dílů (sešitů):

1. díl: Procvičovací a uvolňovací cviky.

2. díl:

l	1
e	2
i	3
u	4
é ú ů í	5
slabiky	6
a	7
o	8
m	10
M	11
slova	13
t	14
p	16
s	18
A, O	21
! ? věty	22
T	23
j	25
J	26
y	28
opakování	31
číslice	33

3. díl:

n, N	1
d	3
D	5
k	7
U, Y	9
l	10
K	11
r	13
P, R	15
opakování	17
v, V	18
z	21
Z	22
h	25
H	26
au ou	28
opakování	31
číslice	33

4. díl:

S	1
š, Š	3
L	5
c	7
C	8
E	9
č, Č	10
b	13
B	14
ž, Ž	16
ř, Ř	18
g	20
G	21
f	23
F	24
ch, Ch	26
opakování s:	
di, ti, ni	28
dě, tě, ně	29
bě, pé, vě,	
mě, fě	30
d, t, ň	31
opakování	32
číslice	33

5. díl: Rozšiřující cvičení a úkoly

Schválilo MŠMT ČR čj. 34593/2005-22 ze dne 6.1.2006 k zařazení do seznamu učebnic pro ZŠ na 6 let.

Sestavila, ilustrace: Ing. Jana Potůčková
Písmo, úprava: RNDr. Vladimír Potůček
Vydalo: Studio 1+1, Brno, tel. 549240438
2. vydání v roce 2009
© Studio 1+1, 2007 www.studio1a1.cz

VÝUKA PSANÍ S METODICKÝM KOMENTÁŘEM

Pisanka 2. díl

PRO 1. ROČNÍK ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Studio 11

VÝUKA PSANÍ S METODICKÝM KOMENTÁŘEM

Pisanka 3. díl

PRO 1. ROČNÍK ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Studio 11

VÝUKA PSANÍ S METODICKÝM KOMENTÁŘEM

Pisanka 4. díl

PRO 1. ROČNÍK ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Studio 11

VÝUKA PSANÍ S METODICKÝM KOMENTÁŘEM

Pisanka 5. díl

PRO 1. ROČNÍK ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Opis přesně:
cvrnká

Napiš pozorně
tato slova.

břicho

Napiš,
která zví-
řítá žijí v lese.

Napiš
slova,
která
začínají na:

mlha

film

Studio 11

Příloha č. 13 – Zábavné učení psaní

Bud' opatrný na uli-
ci!

Chod' vpravo!

Neběhej po ulici!

Přecházej na pře-
chodu!

Rozhlédni se na-
před!

Na ulici si ne-

hraj!

Příloha č. 15 – Kaligrafie

Plum

Engrossing

Special Type

Moonlight Shadow

Lontgen Kanzlei Küfrecht

Susie's Hand

Champagne

Miss Drake

CheerScriptEdge

Chopin Script

Loopi

Teenage Girl 2

Maltfree

Some Weatz Swashes

the King and Queen font

akaFrivolity

Jelika-Nathaniel's Hysteria

Fantasia

Regency Script FLF

Coca Cola

Brock Script_D

Miss Laura's Script

A Kelly Prince

Amaze

Little Lord Fontleroy

Distemper

Marriage Script

Cygnets Round

Precious

Corabael

LaurenScript